

„A kővágóorsi gyülekezet az 1800-as évek közepétől a környék egyik szellemi központja lett.”

► Testvérek közé... – 3. oldal

„Tulajdonképpen evangélikus vagyok» – ismételteti rövid beszélgetésünk során többször is.”

► Valaki az anyakönyvből – 9. oldal

„Habsburg Mihály szerint azt, hogy a család ma is olyan egységes és összetartó, Mária Dorottyának köszönhetik.”

► Évfordulós megemlékezés Budavárbán – 10. oldal

Bonyhádi beszámoló ► 5. oldal
A Kálvin Kiadó „betűvetése” ► 6–7. oldal
József Attila istenes versei ► 8. oldal
Gyermekrovat ► 9. oldal
Virtuális kirakatépítés ► 11. oldal
Ürömteli vagy örömteli kereszténység ► 2. oldal

Találkozás Afrikával

Az EKME meghívására április 2-től 13-ig hazánkban tartózkodott Jens Porep német és Richard Hermas tanzániai lelkipásztor. Mindketten a Bayerische Missionswerk (Bajor Missziói Intézet) munkatársai, akik azért érkeztek Magyarországra, hogy a külmiszió ügyét népszerűsítsék. Itt-tartózkodásuk alatt evangélikus gyülekezeteket és iskolákat látogattak meg, istentiszteleteken szolgáltak igehirdetéssel, bibliórákon számoltak be munkájukról, hittanórákon meséltek érdekesítő módon az afrikai keresztények életéről.

► Interjú a 4. oldalon

Richard Hermas egy szuahéli nyelvű éneket tanít a vanyarci híveknek

Magyarság kint és bent

■ FRENKLI RÓBERT

Magyarság, európaiság, kereszténység. Ebben a három fogalomban foglalható össze az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem filozófiája. Ha ehhez még hozzátesszük az előítélet-mentességet, a más nézetet vallók iránti tiszteletet, a toleranciát és az ökumenizmust is, akkor már a szép elvek megvalósításához is közelebb kerülünk.

1989 óta a svájci illetőségű és akkor már két évtizede működő szabadegyetem haza is látogatható, illetve hagyományos akadémiai napjait a Kárpát-medencében – Erdélyben, a Vajdaságban, Szlovéniában – is megrendezheti áldozócsü-törtök hetében.

A nyitott, szabadelvű, toleráns szellemiség további erősítését jelentette, amikor 1995-ben megalakult az EPMSZ magyarországi egyesülete, 2000-ben pedig megkezdte működését az EPMSZ Erdélyi Köre. Ez a közösség most készül jogi formát ölteni, egyesületté szerveződni. Ez a lépés is szóba került április 8. és 10. között Nagyváradon, ahol a Nagyváradalasi Református Egyházközség Lorántffy Zsuzsanna vendégházában került sor az Erdélyi Kör idei konferenciájára. Magyarországon kint és bent – ez volt a téma. Az előadások megtartására felkért erdélyi egyetemi tanárok – Bodó Barna, Molnár Gusztáv, Egyed Péter és Veres Valér – más-más nézőpontból tárgyalták a témát.

A megnyitó ülés kisebbségek szenciája – egyben reményt keltő lépés és az EPMSZ sikere – volt, hogy Nagyvárad

mindkét püspöke, a katolikus Tempfli József és a református Tökés László nemcsak hogy részt vett az alkalmon, hanem gondolatait is megosztotta a jelenlévőkkel. Erre Kántor Lajos, az Erdélyi Kör elnöke, a Korunk című, Kolozsvárott megjelenő rangos folyóirat főszerkesztője kérte fel a püspököket.

Mindkét püspök – akiknek feltehetőleg számos hívó kifejtette a véleményét a történetekkel kapcsolatban – kemény szavakkal bírálta a december 5-i népszavazás sikertelenségét. Tempfli József felolvasott egy fiatal lánytól kapott levelet, amely részletesen indokolta a népszavazás miatti elkeseredést. Tökés László osztozott a kritikában, majd azt a kérdést is felvetette, hogy mennyiben őrizte meg protestáns karakterét a szabadegyetem. Erre később egyértelmű pozitív válasz hangzott el.

A konferencia házigazdája, Veres Kovács Attila nagyváradosi református lelkipásztor a megnyitótulésen e sorok íróját kissé váratlanul felkérte arra, hogy szóljon a résztvevőkhöz. (Köszegi Ábel rádiós szerkesztővel a magyarországi egyesület képviselőjében vettünk részt az eseményen.) Elmondtam, hogy az egyházak – az evangélikus egyház is – az „igen” mellett foglaltak állást a népszavazáskor – de hát ezt a jelenlévők is tudták. Azt is, hogy sajnos belpolitikai ügygé vált nálunk a kérdés, amelynek felvetésével, időzítésével valójában egyik politikai oldal sem értett egyet.

► Folytatás a 3. oldalon

Parókiaszentelés Szentgotthárdon

► Egy gyülekezeti tag nagy értékű adománya tette lehetővé Tompa Károly lelkész szolgálata idején, 1908-ban, hogy Szentgotthárd belvárosában lelkészlakásnak alkalmas házat vásároljanak az ott élő evangélikus hívek. A templomépítésre is alkalmas telekkel határolt terület birtokbavétele egyúttal lehetőséget kínált arra, hogy anyagyülekezetté szerveződjének a szlovén határ menti városban élő evangélikusok...

Az azóta eltelt egy évszázadnyi idő alatt azonban nemcsak állagát, hanem felépítését tekintve is elavult az épület. Ezért 2000 nyarán a gyülekezet elnöksége presbiteri ülést hívott össze, hogy döntsenek a lelkészlakás további sorsáról. Ezen a megbeszélésen Molnár Jenő, az egyházközség korábbi lelkésze is felszólalt, aki lakva is megismerte az ott uralkodó állapotokat. Elmondta, hogy nem érdemes tovább költeni erre az épületre, és egy új parókia építését javasolta. Ez a kijelentés indította el az építkezés megszervezését.

Vincze Csaba szombathelyi építész-mérnök tervei alapján kezdték meg az építkezést, amely a számítások szerint nettó huszonkétmillió forintos beruházást jelentett. Elsősorban az egykori rábafüzesi evangélikus iskola eladásából számítottak bevételre, valamint támogatást reméltek a várostól és az országos egyháztól is. 2004 elejétől kezdve látványosan felgyorsultak az események, és a szentgotthárdiak szó szerint megtapasztalták a közismert mondás igazságát: az idő pénz.

► Folytatás a 3. oldalon

Missziói nap

az Északi Evangélikus Egyházkerületben
Gödöllő, április 23., szombat

A Sátán rostáján

10.00: Megnyitó és köszöntés – Sándor Frigyes kerületi missziói lelkész
10.10: Áhítat – Albert Gábor gödöllői lelkész
A vanyarci énekkar szolgálata

De én könyörögtem érted...

10.45: Előadás: Jézus imádsága és a mi imádságaink – Bence Imre esperes
11.30: Csoportos beszélgetés
12.30: Ebédszünet

Erősítsd testvéreidet!

14.00: Énektanulás
Gondolatok az imádságról (filmrészletek); ének; biznyságtételek meghallgatott imádságokról; ének; közös imádság
15.30: Záróáhitat – D. Szabik Imre püspök

Kérjük, hogy a jelentkezéseket április 15-ig adják le.

A programokat a gödöllői református templomban tartjuk meg. A helyszín a városközpontban, az önkormányzati hivattal szemben található. A HÉV-vel érkezőknek a Szabadság téri megállóban, az autóbusszal érkezőknek a buszpályaudvaron kell leszállniuk. A vasútállomásról busszal vagy taxival lehet a centrumot elérni. Gépkocsival a főútról az M3-as autópálya felé kell befordulni.

Gödöllői Evangélikus Egyházközség
Albert Gábor lelkész
2100 Gödöllő, Kossuth L. u. 2.
Mobil: 30/638-7504
E-mail: godollo@lutheran.hu

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre. A különbusszal érkező gyülekezetek útiköltségének felét az egyházkerület állja.

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz kedvezményes vásárlási lehetőséggel.

Missziói nap

a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben
Nemeskér, április 23., szombat

9.00–9.30: Gyülekezés, énektanulás

9.45–10.00: Köszöntőt mond Verasztó János kerületi missziói lelkész
10.00–10.20: Evangélizáció: A Sátán rostáján (Lk 22,31) – Baranyay Csaba kőszegi lelkész
10.30–11.00: Előadás: De én könyörögtem érted... (Lk 22,32a) – Ittész János püspök
11.30–12.30: Csoportos beszélgetés (Lövoí Általános Iskola)
13.00–14.00: Ebéd (a lövoí Roto-Elzet Kft. éttermében)
14.00–15.15: „Isten a zene által is prédikálja az evangéliumot” (Luther) – Zenés délután: Szemek családi énekegyüttes, Élgérő gospelkórus Személyes biznyságtételek
15.15–15.45: Záróáhitat: Erősítsd testvéreidet! (Lk 22,32b) – Magassy Zoltán nemeskéri lelkész
15.45–16.00: Zárszó/Hirdetések/Úti áldás – Ittész János püspök

A programok a nemeskéri evangélikus templomban lesznek; fűtés nincs, kérjük, ennek megfelelően öltözzenek.
Kérjük, hogy a jelentkezéseket április 18-ig adják le.

Nemeskéri Evangélikus Egyházközség
Magassy Zoltán lelkész
9471 Nemeskér, Fő u. 106.
Tel.: 99/365-205
Mobil: 20/824-4808
E-mail: zmagassy@freemail.hu

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz kedvezményes vásárlási lehetőséggel.

Missziói nap

a Déli Evangélikus Egyházkerületben
Orosháza, április 23., szombat

9.00–9.30: Gyülekezés, énektanulás

9.45–10.00: Köszöntőt mond Ribár János esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő
10.00–10.20: Evangélizáció: A Sátán rostáján (Lk 22,31) – Lupták György lelkész
10.30–11.00: Előadás: De én könyörögtem érted... (Lk 22,32a) – Szeverényi János országos missziói lelkész
11.30–12.30: Csoportos beszélgetés
13.00–14.00: Ebéd
14.00–15.00: Biznyságtétel szóban és zenében – Nagy Dorottya lelkész, doktorandusz
15.00–16.00: Szolgálatra indítás: Erősítsd testvéreidet! (Lk 22,32b) Kettős lelkésziktatás: Nagy Ervin és Nagy Ervinné – Gáncs Péter püspök
16.00: Zárszó/Hirdetések/Úti áldás

A programok az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban (Bajcsy Zs. út 1.) lesznek, az iktatás pedig az evangélikus templomban.
Kérjük, hogy a jelentkezéseket április 18-ig adják le.

Orosházi Evangélikus Egyházközség
Ribár János esperes
5900 Orosháza, Thék Endre u. 2.
Tel.: 68/412-402
Mobil: 20/824-3423, 20/824-3425
E-mail: ribarj@bekesnet.hu

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz kedvezményes vásárlási lehetőséggel.

Jézus könyörög értünk

Lk 22,32a

É L Ő V Í Z

Valóban

Húsvétvasárnap a lelkész ezzel a mondatokkal kezdte az oltári szolgálatot: „Krisztus feltámadott, valóban feltámadott!” Első hallásra semmi szokatlan nincs ebben a megállapításban. A „valóban” szónál mégis felkaptam a fejem, s ez a nyomatékostító szó önálló életet kezdett élni bennem.

„Valóban.” Akkor ez egészen biztos, megfelel a valóságnak – eszméltem rá arra a tényre, amely hívő életünk legfontosabb és egyben legcsodálatosabb alapigazsága. Ez a kis szócska még fényesebbé és nagyszerűbbé tette számomra az idei húsvétot. Kint borús, szürke az ég-bolt, de ez sem tudja elhomályosítani Krisztus feltámadásának fényét, mely ezen a reggelen megvigasztalt, megerősített.

Sok mindent nem hiszünk el, mindennapi életünk tele van kételeyekkel, s bizonyos állításokat kételkedve fogadunk: „Valóban? Hihetetlen! Ezt nem hiszem el. Ez nem lehet igaz!”

A természettudományokkal foglalkozó emberek sok-sok megfigyelés, kísérletezés után is csak nagy sokára merik határozottan állítani: „Ez valóban igaz, megbizonyosodtam róla.” A hívő embernek azonban nem kell kísérleteket végeznie – „csak” hinnie kell. Valóban hinnie kell! Jn 11,25–26-ban olvashatjuk Jézus szavait: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha.” Hiszed-e ezt? Valóban?

■ CSABA PIROSKA

Aki lemond Istenről, kioltja a napot, azért, hogy egy lámpással vándoroljon tovább.

Christian Morgenstern

www.evelet.hu

Mint ismeretes, az *Evangelikus Életben* megjelenő írások egy hét kétszavasos kerülnek az *EVÉLET* on-line adatbázisába. A *www.evelet.hu* címen azonban a „nyomatott újság” megjelenésével egyidejűleg megtekinthető az aktuális lapszám tartalomjegyzéke (cikkeinek első bekezdése); a *Vasárnap igéje*, az *Oratio oecumenica*, a *Liturgikus sarok*, továbbá a *Heti útravaló* és az *Új nap – új kegyelem* című rovat írásai pedig teljes terjedelmükben elolvashatók, illetőleg letölthetők.

SEMPER REFORMANDA

„Ez a testamentum örömmel tölti el a szívünket, Isten szeretetének a melegeivel árasztja el lelkünket, ha az igaz hit megvan bennünk. Ezért nevezték a misét görögül eucharistiának, ami magyarul hálaadás jelent, mert benne hálas szívvel mondunk köszönetet, dicséretet Istennek e vigaszt hozó, boldogító, üdvözítő testamentumáért, amint hálas az örökös is, aki jó barátjától ezer forintot vagy még ennél is többet örökölt. Sajnos gyakran Krisztus is úgy jár, mint a végrendelkező, aki testamentumában gazdagságot hagy az utódokra, de azok megelégednek róla, megelégednek a köszönetről és háláról. (...) Innen van az, hogy megelégedünk a szeretetteljes hálaadással, dicséretéről, és megmaradunk fásult megkegyelmezésünkben; innen van az is, hogy megelégszünk egy kis imádságelmorzsolással is.”

► Luther Márton:
A jó cselekedetekről
(Takács János fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP (JUBILATE) – Mt 18,11–14

Ürömteli vagy örömteli kereszténység

„Örvendezz Istennek, oh te egész föld. Énekeljétek az ő nevének dicsőségét...” (Zsolt 66,1–2; Károli-fordítás) Így szólít meg minket a húsvét ünnepe utáni harmadik vasárnap kezdő zsoltára. Az egyházi naptárban ez az „örvendezés vasárnapja” (Jubilate).

Meglehetősen furcsa az öröme biztató felszólítás. Parancsra, felszólításra képesség szívükből örülni vagy szomorogni. Voltak idők, amikor – parancsra – az örömet ajánlatos volt vastaps kíséretében színlelni. A szív mélyén persze egészen más érzelmek forrongtak. Hasonlóképpen visszatetsző, amikor a keresztény embertől úgy várják el az örömet, mint a hit kötelező velejáróját. A mesterkelt és éppen ezért álszent öröm és mosoly látványától több Istent kereső riadt már vissza a hit felé tett első lépések után. *Ürömteli kereszténység* az ilyen. Örömet nem szabad elvárni, netán ki-provokálni, mint ahogy produkálni sem lehet. Öröm vagy van, vagy nincs. Ez ugyanígy igaz a hitre is. Öröm ott van, ahol az örömmek oka is van. A megajándékozott ember örül igazán. Az, aki nemcsak tárgyi ajándékokat, hanem embereket (családot, barátokat, gyülekezetet) és mindenekelőtt bűnbocsánatot,

életet kapott az Atyától Krisztus által. Az ilyen örömben látjuk igazán értelmét a földi életnek.

Krisztus népe számára mi lehet, mi legyen az öröm forrása ezen a vasárnapon és a hétköznapiok sűrűjében? Először is az, hogy Jézus másként számol, mint mi, és a mércéje is egész más, mint az embereké. Az ötezer ember megvendéglésekor Jézus kezében az osztás eredménye nem hányados, hanem szorzat lett. Szavai szerint az elsőből lesznek utolsók, az utolsókból első. A mintahívó fiatal emberről, akit a tanítványok szerint Isten már e földön gazdagsággal igazolt, Jézus azt mondja, hogy nehezebben megy be Isten országába, mint ahogy egy teve a tű fokán átjut – tehát számára ez lehetetlen. A „szuperkegyes” farizeus a vámszedőben a hazaárulás és az istenkeresés jelképét látta. Jézus szerint mégis a vámszedő ment haza a templomból megigazult, szívében a bűnbocsánat örömeivel. Ugyanígy a magát igaz hitűnek tartó, mégis hamis hitűnek bizonyuló pap és lévita mellett a hamis hitűnek tartott igralmas samáriairól derül ki, hogy éppen az ő hite az igaz. És a mostani példázatban az eltévedt, elveszében lévő egy legalább olyan fontos,

mint a jó helyen és biztonságban lévő kilencvenkilenc.

„Mert az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett.” (Mt 18,11) Nem azért jött, hogy igazságosan ítéljen, és az elvesztettet elkerülhetetlen veszteségnek minősítse. Krisztus azért jött, hogy „igazságtalanul” ítéljen: önmagát halálra, engem, téged életre! Azért jött, hogy minket, akik a bűn rabszolgátságában valóban elvesztett és reménytelen, tehetetlen rabok vagyunk, megmentsen, és sajátjává tegyen. Aki mindezeket igazán átgondolva, hitben megérti, annak szívében minden noszogtatás nélkül életre kel a keresztény öröm!

Mi, két lábbal a földön álló, a valósággal és a lehetőségekkel-lehetetlenségekkel számot vető, reálisan osztó-szorzó keresztény emberek igen gyakran átéltük, hogy nincs tovább: elfogyott az ötlet, a lehetőség, az erő, az elszántság vagy az anyagi forrás. Füstbe ment terveket, összetört kapcsolatokat, a bűn rabszolgátságban vergődő embereket látva gyakran mondjuk: veszett fejsze nyele! De éppen ezért örömtelen, sőt *ürömteli* az életünk. Ha Isten matematikájára, értékrendjére és lehetőségeire gondolunk, és inkább ezekkel számolunk, mint a makacs tények és lehetőségek valóságával, egyre

A VASÁRNAP IGÉJE

jobb tan tapasztalni fogjuk: „Él az Úr, s áll ígérete, / Ördög, világ minden csele / Megszégyenül mirajtunk. / Isten velünk, s mi övele, / Nagy az Istennek ereje, / Győzelmet kell aratnunk.” (ÉÉ 260,3)

Ez a tapasztalás pedig az igazi keresztény öröm forrása. Olyan öröme, melyben maga az Atya is velünk örül. A szülő is akkor örül, ha gyermeke nem tévutakon jár, nem eltévedt életet él, hanem a „helyén van” hivatásában, családi életében. Lehetünk s legyünk mi is igazi helyünkön: a Krisztusért igralmat és új, örök életet nyert emberek közösségében, ahol a statisztikánál, a nagy számok törvényénél és a józan számításoknál is döntőbb érv, hogy semmi sem lehetetlen az Úr számára!

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Imádkozzunk! Hálások vagyunk azért, menyeyei Atyánk, mert Krisztusban megmutatod igazi arcodat és Kriszti jóindulatodat irántunk! Köszönjük, hogy biztosak lehetünk benne: te soha nem változol, nálad és veled semmi sem lehetetlen. Kérünk, ments meg minket saját értelmünk, szívünk, kishitűségünk rabságából, a bűn rabságából! Sokszor csüggedt, reménytelen és „ürömteli” életünket újítsd meg, és töltsd el a benned Krisztusért bizók örömeivel, hogy jogos haragodtól többé ne rettegjünk! Ámen.

Oratio oecumenica

Szerető menyeyi Atyánk! Köszönjük neked, hogy ezen a mai istentiszteleten is megszólítottál a reménység igéjével. Szavaid megszeméltetted, de egyben örömmel töltik el szívünket. Szomorúan valljuk meg előtted, hogy mi sokszor különbnek tartjuk magunkat másoknál, népünket más népekénél és egyházunkat más egyházaknál, amelyeket tévelygőknek gondolunk. Nem is vesszük észre, hogy mi magunk éppen ilyenkor tévedünk el, és válunk elveszett bárányokká. Te azonban ilyenkor sem hagysz veszni minket, mert nem akarsz, hogy verembe essünk, vagy hogy a farkasok fogai közé kerüljünk. Köszönjük, hogy először értünk, és visszavissza a nyájhoz.

Irgalmadba ajánljuk gyülekezetünket és egész egyházunkat. Kérünk, hogy adj nekünk éles hallást, hogy megismerjük Jézus Krisztusnak, a pásztornak a hangját, és engedelmes szívvel, hogy követni tudjuk őt minden úton és minden időben. Szentlelked vezérelje a szolgálattevőinket, a vezetőinket és az egyház minden tagját, hogy mindenki megtalálja a helyét a neked való szolgálatban. Erősíts meg abban a tudatban, hogy egy nyáj tagjai vagyunk, akik együtt és egymásért élnek!

Tehozzád fordulunk segítségért, amikor magyar népünkért imádkozunk. Add, hogy a szeretet törvénye egyre fontosabbá, vezérlő erővé váljon az emberek között! Óvj meg minket a tévitanítók csábító félgazságai-

tól, nehogy eltérítsenek az általad kijelölt útról. Rázd fel tétlenségükből azokat, akik még nem ismernek téged, vagy nem akarnak rád figyelni.

Nyújts vigasztalást minden beteg, gyászoló, haldokló testvérünknek! Éreztesd meg velük szereteted erejét, amellyel a nehézségek idején is elkíséred őket, és láttasd meg velük, hogy te a halálon túlra is elkíséred őket. Könyörgünk minden magára maradt, lelki problémákkal küszködő, nyomorban és háborús vidéken élő emberért. Mutasd meg nekik, hogy számodra ők is fontosak, és hogy te értük is felkerekedsz, hogy megkeresd őket.

Hallgasd meg imádságunkat a feltámadt és élő Jézus Krisztusért. Ámen.

LITURGIA – VISELKEDÉS – MAGATARTÁS 3.

LITURGIKUS SAROK

Az igehirdető

► **„Aki titeket hallgat, engem hallgat...”** – Lukács jegyezte fel Jézusnak ezt a megdöbbentő azonosulást kifejező mondatát a tanítványok kiküldetéséről szóló történetben (10,16). Nagyon magasra értékeli ez a mondat az igehirdetést. Szavában maga Jézus szól, ő tehát nemcsak tárgya az igehirdetésnek (róla beszélünk, őt hirdetjük), hanem *alánya is (ő szólít meg minket). Hogy Jézus így azonosul az igehirdetővel, illetve az igehirdetéssel, az nem marad hatástalan sem az igehirdetőre, sem az igehallgatóra. Ezeket hív elő mindkét félből. Felémelt lehet az igehirdető számára, de jelentheti a felelősségérzet rettentő súlyát is, sőt vissza is lehet élni vele. A hallgatót – ha meg meri hallani az igehirdető beszédében Jézus szavát – kiemelheti a mély elkeseredésből, ráébredhet a valóság látására, nagy erőt kölcsönözhet számára, megvigasztalhatja. De támaszthat óriási kérdőjeleket is benne: hogyan lenne az a nagyon is esendő, halvány beszéd, amelyet vasárnapról vasárnapra hallgat, Jézus Krisztus élő szava?*

Az igehirdetés elmondja a bibliai üzenet mai jelentését – összefüggően, teológiai-lag megalapozottan, logikus rendben és retorikailag vonzó formában. Szüksé-

günk van rá, hogy hirdessék számunkra az evangéliumot. Magunkban nem tudjuk kifejezni és önmagunk számára érvényessé tenni a tartalmát. A reformátorok hangsúlyozták, hogy az üdvösség rajtunk kívül, azaz a közreműködésünk nélkül jött létre, számunkra az evangélium élő szava (viva vox evangelii) hirdeti és közvetíti. Ez az élő szó az igehirdetés. Csak az tud prédikálni, aki meg van győződve arról, hogy szükséges és érdemes a bibliai üzenetet továbbadni a mai embernek. Ebben a tevékenységben azonban nem a saját tetszése szerint vesz részt sem a hirdető, sem a hallgató. Jeremiás próféta egész szolgálata mutatja, hogy milyen nehéz teher lehet a megbízatás a prédikátor számára. Úgy beszél a rábizott ígéről, mint a *csontjaiba rekesztett tűzről*, amely égeti, és amelyet nem tud elhallgattatni, muszáj kimondania, bármilyen következménnyel jár is az személyes életére nézve (20,9). Hasonlóan számol be Pál apostol is 1Kor 9,16-ban: *...kényszer nehezedik rám. Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot!*

Az evangélium hirdetése nem azt jelenti, hogy beszélünk róla, hanem a meghirdetést, a proklamációt jelenti. Annak meghirdetését, hogy közel jött Isten országa, hogy itt van közöttünk a szeretete, és ez alapjaiban befolyásolja, megváltoztatja, egészen új összefüggésbe helyezi az életünket, mégpedig annak múltját, jelenét és jövőjét egyaránt. Ezt a hírt nyilvánvalóvá kell tennünk, nyilvánosan kell hirdetnünk. Máté evangéliuma úgy jel-

lemzi az igehirdetés nyilvános voltát, hogy az evangéliumot *„a háztetőkről”* kell hirdetni (10,27). A reformátorok ugyancsak hangsúlyozták, hogy az evangélium hirdetése nyilvános tevékenység, publikus, nyilvános tanítás. Isten missziójának keretei között történik (Jn 20,21), benne részt vesz Isten egész népe, közülük pedig néhányan elhívtak az igehirdetés nyilvános szolgálatára.

Ez korántsem jelenti azt, hogy az igehirdetés kizárólag a felavatott lelkészek számára elkülönített feladat volna. Isten egész népe arra hivatott, hogy az Úr jószágos tetteit hirdesse (1Pt 2,9). Az evangéliumhirdetés hordozója az egész gyülekezet. Felelős érte. Feladata sokrétű: a közbenjáró imádsággal kezdődik, azzal a dialógussal folytatódik, amelynek során a gyülekezet a lelkéssel együtt átgondolja, hogy egy adott ige a mai helyzetben milyen mondanivalót hordoz, és az istentiszteleten elhangzott igehirdetés utóéletéig terjed, amely megnyilvánul a továbbadásban, a megélésben éppúgy, mint a lelkésznek történő visszajelzésben. A gyülekezet lelki közösség, minden tagjának szüksége van arra, hogy aktív módon hordozója legyen az evangéliumnak. Vagyis ne csak nézze és hallgassa vasárnaponként a lelkész igehirdetését, mint egy produkciót, hanem részese, formálója legyen, épüljön belőle, és a saját karizmájával mindenki járuljon hozzá az evangélium nyilvános hirdetéséhez. Így jöhet létre, így elevenedhet meg a közösség, Krisztus teste,

amelynek építéséhez minden tag hozzáadja a maga értékeit, és megvalósul a szeretet kommunikációja, a karizmák dialógusa.

Mindazzal, amit elmondunk, hangsúlyozzuk az igehirdetés objektív valóságát. A prédikációban az igehirdető személyesen beszél, képviseli a saját hitét, ugyanakkor azonban képviseli az egyház hitét is. Miközben egész személyisége benne van a prédikációban, mégsem csupán a szubjektív meggyőződését mondja, hanem benne áll a „hitben atyák és anyák” tradíciójában, valamint a világkereszténység közösségében. Amikor Luther határozottan állítja az igehirdetésről, hogy az Isten szava, akkor az igehirdetés tartalmának ezt az objektív érvényességét erősíti meg, amely független a prédikáló személyétől, mert az üzenet igazságtartalma nem függ a szubjektív hitelességtől, hanem csak a megbízó tekintélyétől, vagyis Jézustól. Legitimációját a tartalom adja, nem a prédikáló személye.

Szikrányit sem csökkenteni mindez a prédikáló felelősségét, sőt növeli azt. Meg kell küzdenie minden egyes igehirdetésért. Ahogy olcsó kegyelem, úgy olcsó igehirdetés sem létezik. Munkát, imádságot, sőt megrendülést igényel igehirdetőtől és igehallgatótól egyaránt az a tény, hogy Jézus azonosul a prédikáció szavával, és mi a magunk karizmájával hozzájárulhatunk a benne hívők közösségének épüléséhez.

■ SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA

Parókiaszentelés Szentgotthárdon

◀ Folytatás az 1. oldalról

Mivel az áfát csak május 1-jéig lehetett visszaigényelni, a bontási engedély megszerzésétől az anyagvásárlásig igyekeztek mindent besúríteni a néhány hónapos időszakba. Örömmel tapasztalták, hogy sok jó szándékú ember sietett a segítségükre az ügyintézési határidők le rövidítésével.

A gyülekezet segélykérésére a város önkormányzata hárommillió forinttal támogatta a tervek megvalósulását, de a támogatók közé állt a bajánsenyői és a német kisebbségi önkormányzat is. Az egyházkerület részéről Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke egy személyes látogatása nyomán háromszázezer forint segélyt utaltatott ki. A hívek igyekeztek

pályázatokon keresztül is támogatást szerezni. Aggodalomra adott okot, hogy az eladásra kínált iskolaépület hosszú időn keresztül nem talált vevőre, és csak szinte az utolsó pillanatban sikerült értékesíteni. Végül a szomszédos őrimagyaródsi gyülekezet hétszázezer forint kamatmentes kölcsönrel segítette a szentgotthárdiak terveinek megvalósulását.

Az elkészült lelkészlakást még a tél beállta előtt birtokba vehette a lelkészcsalád. A parókiaszentelő istentiszteletre viszont csak az elmúlt szombaton, április 9-én délután került sor; az épületet Ittész János szentelte fel. Az istentiszteletet követő közgyűlésen megköszönték *Loós Csaba* nyugalmazott diakónus lelkész munkáját, aki lányát, *Kollerné Loós Zsuzsannát* gyermekgondozási szabadságán helyettesítve vállalta az építkezés ügyeinek lebonyolítását.

FOTO: MENYES GYULA

■ MENYES GYULA

Magyarság kint és bent

◀ Folytatás az 1. oldalról

A későbbiekben kiderült, hogy egyformán látjuk: ki kell kerülnünk ebből a helyzetből. Az Európai Unióba tartó Románia és az ott a kezdeti lépéseket gyakorló Magyarország együttműködése a magyar-magyar kapcsolatoknak is új lehetőségeket ígér. Nem könnyű, de együtt feldolgozhatjuk a népszavazási traumát.

Szóba került, hogy a kórház-privatizációra vonatkozó kérdéssel együtt a népszavazáson szerencsétlenül érvényesült a pártok által alkalmazott „szociális sovinizmus”, a riogatás. Az állampolgárság kérdésével kapcsolatban az egyik, a kórház-privatizáció esetében a másik nagy párt alkalmazta ezt a módszert. Elhangzott, hogy nem kompetens, valódi támogatással nem bíró szervezetek – Magyarok Világszövetsége, Munkáspárt – erőltették a népszavazást.

Nagy érdeklődést váltott ki a Trianon-szindróma elemzése. A tudós előadók rámutattak arra, hogy a Trianonhoz vezető folyamat valójában 1867-ben kezdődött a monarchia nemzetiségi politikájával. Szóba került a ma is korszerűnek mondható 1868-as kisebbségi törvény tervezete, melyet sajnos az akkori Országgyűlés lesöpört az asztalról.

Ezenkívül is több ismert és kevésbé ismert eseményről, dátumról esett szó, főként persze erdélyi vonatkozásúakról. Így említették a kolozsvári értelmiségiek 1944. szeptember 9-én *Horthy Miklós* kormányzóhoz intézett levele, melyben jellemezve a helyzetet sürgős intézkedést kértek a nemzeti katasztrófa elkerülése érdekében. Figyelmet keltett az identitás kérdése is, illetve az a vitatéma, hogy ki fog-e alakulni egyfajta európai identitás.

Érdekes volt hallani a kolozsvári szociológus-munkacsoport adatait a romániai magyarság demográfiai helyzetéről. Mint megállapították, 1982 óta egyre inkább hasonlítanak a trendek a magyarországi értékekhez. A halálozások száma meghaladja a születéseket; jellemző a népességfogyás, amelyhez hozzájárul az elvándorlás is. Ha a jelenlegi tendenciák folytatódnak, akkor az 1,5-1,8 milliós erdélyi magyarság lélekszáma a század közepére 900 ezerre csökken. Volt olyan hozzászóló, aki ezt biztatónak vélte, rosszabbra számított.

Részt vett a konferencián *Varga Gábor* címzetes államtitkár, az Erdélyi Kör egyik alapító tagja, a házigazda gyülekezet korábbi főgondnoka is. Az államtitkár, aki 1998 óta – több kormány alatt is megőrizve pozícióját – áll a romániai Találmányi és Védjegyhivatal élén vezérigazgatóként, biztató adatokat is ismertetett. Például azt, hogy növekedett a magyarok súlya az államigazgatásban: az európai integrációs ügyekben érintett 41 államtitkár közül 12 magyar. Biztató az is, hogy egy felmérésben az erdélyi magyarság 80 százaléka

az „erdélyi, romániai magyar” minősítéssel határozta meg önmagát, illetve a hazájára vonatkozó kérdésre az „Erdély, Románia” választ jelölte meg. Kilencvenöt százaléka vélte úgy, hogy az erdélyi magyarság az egységes magyar nemzet része.

Izgalmas vita alakult ki a leginkább időszerű kérdéssről: a nemzeti kisebbségek jogállását szabályozó törvénytervezetről, amely a napokban került a kormány elé. A kerettörvény jellegű jogszabály hiányosságait a támogatók is elismerték, de úgy vélték, mégis történelmi esély ez a lehetőség. Ha elfogadják a törvényt, meglenne a mód arra, hogy fokozatosan a kívánt tartalommal bővüljön. A kritikusok viszont úgy látták, hogy a nem kielégítő törvény sehozá sem vezet. Meglátjuk, hogyan reagálnak majd a pártok és a kormány a tervezetre.

Az EPMSZ hagyományai közé tartozik a kultúra ápolása. Nem volt ez másként most sem: az első nap *Kiss Török Ildikó* előadóját élvezhettük. A *Kinyílt a tavasz, mint egy imádság* című programban, mely a pódiumjáték műfaji megjelölést kapta, *Tamási Áron*, *Wass Albert*, *Kányádi Sándor*, *Lászlóffy Aladár*, *Sütő András* és *Tollas Tibor* művei alapján készült produkciót élvezhettek a résztvevők, a második este pedig a templomban került sor nívós hangversenyre.

A spirituális program a házigazda lelkész szolgálatára épült, és a vasárnapi záró istentiszteleten csúcsosodott ki, a Lk 9,23 („*Monddja vala pedig mindenkinek: Ha valaki én utánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztyét minden nap és kövessen engem*”; Károli-fordítás) alapján tartott igehirdetésben.

Ezen az istentiszteleten *Veres Kovács Attila* kérésére *Varga Gáborral* közönlöttük a gyülekezetet. Ő az Erdélyi Köről szólt néhány szót, én a magyarországi egyesület nevében beszéltem, és mint egyházunk országos felügyelője üdvözöltem a szépszámos gyülekezetet. A magyarság, európaiság, kereszténység eszméjét a középpontba állító gondolkodással kapcsolatban kiemelttem, hogy a nyugati, a Kárpát-medencei és az anyaországi magyarság számára a kereszténység üzenete ebben az igében összegezhető: „*Egymás terhét hordozzátok: és így töltsetek be a Krisztus törvényét.*” (Gal 6,2)

Érdekes volt *Kántor Lajos* összegzése. Az irodalomtörténész-szerkesztő kifejtette: reméli, hogy az EPMSZ-nek az idén május első hetében a németországi Rheinfeldenben sorra kerülő akadémiai napjai legalább olyan színvonalasak lesznek, mint a nagyváradi hétvége volt. A református-evangelikus viszonyt az ökumenizmus fogalma nem fejezi ki, hiszen ez testvéregyházi kapcsolat – mondtam a templomban. Nem udvariasságból. Egyébként is így gondolom, most pedig újra megtapasztaltam: ezen a hétvégén áradt felénk a testvéri szeretet.

Testvérek közé...

► **Lelkészkutatás és parókiaszentelés a hegyen – így lehetne röviden összefoglalni azt a kétszeres ünnepet, amelyben a Kővágóörs-Révfülpő-Kapolcsi Evangélikus Egyházközség híveinek volt részük április 9-én, szombaton. A kővágóörsi műemlék templomban D. Szebik Imre elnök-püspök Ézs 42,1-4 alapján tartott prédikációja után Ördög Endre Veszprém megyei esperes beiktatta hivatalába a gyülekezet egyhangúlag megválasztott lelkészét, Veress Istvánt, majd megáldották a felújított parókiaépületet.**

testvérek közé. Az itt eltöltött négy esztendő örömei és megpróbáltatásai, vídám percei és fájó könnyei igazi szeretetközösséget alakítottak ki a lelkész és a gyülekezet között. A püspöki igehirdetés egyik alapigazságát ugyanúgy megtapasztalhatták („*A megrepedt nádszálát nem töri össze, a füstölő méceszt nem oltja el*”), mint a frissen beiktatott lelkész által kiválasztott 121. zsoltár első két versének üzenetét: „*Tekintetem a hegyekre emelem... Segítségem az Úrtól jön...*” Az istentisztelet végén, az ünnepi közgyűlés során felolvasták a kerület püspökének, *Ittész Jánosnak* a köszöntését, aki a – korábban előjegyzett – szentgotthárdi parókiaszentelés miatt nem lehetett jelen.

A kővágóörsi gyülekezet, amelyben két későbbi püspök – *Kis János* és *Gyurátz Ferenc* – is szolgált, az 1800-as évek közepétől a környék egyik szellemi központja lett aligmnáziával, majd gyülekezeti iskolájával. Az államosítás során elvett, de a kártalanításakor visszakapott

épületet főleg pályázati pénzekből újították fel. A lelkészlakásnak is helyet adó volt aligmnáziumi épület és sátorozásra is alkalmas udvara – sokévi szünet után – ismét várja nyaranta a fiatalokat és a töltekezésre vágyókat.

■ BODA ZSUZSA

T. PINTÉR KÁROLY FELVÉTELE

Püspöki látogatás a kicsinyeknél

A gyülekezeti közösséggé formálódás az Istennel és egymással való együttlét örömeinek átélésével kezdődik. A Salgótarjánától délre fekvő Kisterenyén és Szűpatakon elkezdődött a közösséggé formálódás – ennek lehetett tanúja *D. Szebik Imre*, az Északi Egyházkerület püspöke, valamint *Szabó András*, a Nógrádi Egyházmegye esperese április 10-én, vasárnap.

Szebik Imre igehirdetését Jn 10,22-30 alapján tartotta; szólt arról, hogy bármennyire kicsi is egy templom, öröm belépni oda, ha igére vágyó emberek töltik meg. Az istentisztelet végén a gyermekek zenés műsorral köszöntötték a vendégeket.

A mintegy hetven lakosú Szűpatak

azon települések egyike, ahol szinte mindenki evangélikus, s az egyetlen templom is az evangélikus egyház tulajdonában áll. A kis létszámú közösség életkor szerinti megoszlása hasonló, mint a kisterenyéi; és ugyancsak reményteljes a falucska evangélikus gyülekezetének jövője.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Klenóczkyné Sulyok Anna helyettes lelkészként különös figyelmet fordít a gyermekek összegyűjtésére és az istentiszteleti életbe való bevezetésére. A kicsiny kisterenyéi közösségnek inkább az idősebb korosztálya hiányzik a templom padjaiból, mert az aktív, körülbelül 30-40 főnyi gyülekezeti mag fele 18 év alatti. A gyermekek többsége a hittanórán szerzett impulzusok hatására kezdett el templomba járni. Mint a lelkész-nőtől megtudtuk, „*anélkül, hogy hívtam volna őket, egyszer csak megjelentek a vasárnapi istentiszteleten.*”

FOTO: HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Bonhoefferre emlékeztek

Magyar, belga, cseh és német nemzetiségű fiatalok *Dietrich Bonhoefferre* emlékeztek az evangélikus lelkész 1945. április 9-i meggyilkolásának évfordulóján kivégzésének helyszínén, a bajorországi Flossenbürgben. Az április 9-re virradó éjszakán vigiliát tartó – közel félezer fős – csoport az elmúlt hét végén emlékszeminariumon vett részt, melynek során a mártírhalált halt teológus kortársaival is alkalmuk nyílt találkozni.

A Bonhoeffer halálának 60. évfordulója jegyében szervezett nemzetközi ifjúsági találkozón *Gazdag Zsuzsanna*, illetve *Botta Dénes* fotóriporter személyében hitelepünk is képviseltette magát; kiküldött munkatársaink beszámolója – egyéb emlékező írások mellett – az *Evangelikus Élet* következő számában közöljük.

FOTO: BOTTA DÉNES

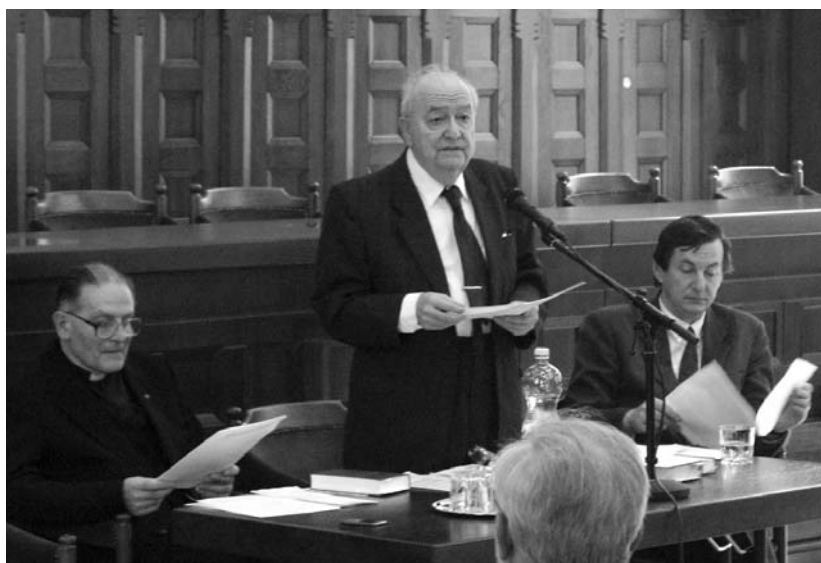
Iránytű az eligazodáshoz

► Az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) éves közgyűlésén, a református Ráday Kollégium dísztermében nemcsak szavakban, hanem élő valóságként is jelen volt az ökumené április 8-án, péntek délután. A nap szomorú aktualitása – II. János Pál pápa temetése – ugyanis Rómára irányított gyakorlatilag az egész világ figyelmét. A közgyűlés résztvevői imádságban és méltató szavakkal is megemlékeztek a pápa életéről, szolgálatáról, az egyházak egymáshoz való közeledése érdekében főpáztorként végzett tevékenységéről.

Az ügyintéző tanácskozás előtti nyitóáthítatában dr. Szabó István református püspök a Theisz 3,8–13 alapján hirdette az igét. Rámutatott: mindannyian tapasztaljuk, hogy nincs egység a keresztények között. Am Krisztusra tekintve hisszük és valljuk: nem lehetetlen az egység! Hiszen „az egyházak nincsenek a történelem ódioma alá rekesztve”, tehát ennek nem „szükségserű” így lennie! A megélt ökumené számos példája – a vegyes házasságok, a teológiai párbeszéd, a hívek egymással való közössé-

Ezután dr. Szentpétery Péter egyetemi docens, az ÖTK titkára nyújtott tájékoztatást a bensheimi (Németország) Felekezettudományi Intézet munkájáról, különös tekintettel az intézet 2005. február 24–25-én 49. alkalommal megrendezett éves ülésére.

Az idei közgyűlés – melyen az evangélikus egyházvezetés részéről Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke is megjelent – főelőadását dr. Bölskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke

Az elnöklő Tóth Károly jobbján az ÖTK alelnöke, Brückner Ákos Előd O. Cist., balján Szentpétery Péter, az ÖTK titkára, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszékvezetője

ge – biztató jel. A püspök a gyász óráiban, II. János Pál pápát méltatva így fogalmazott: a pápa a megélt ökumenét gyakorolta élete folyamán, és nyitva hagyta a közeledés kapuit.

Az áhítatot követően került sor dr. Tóth Károly nyugalmazott református püspöknek, az ÖTK elnökének az éves beszámolójára. Az elnök sorra vette a 2004. esztendő „joggal történelminek nevezhető” eseményeit. Mint fogalmazott, a nagyvilágban – és természetesen hazánkban is – mind-mind kérdésfelvető kihívásokként peregnék a történések a szemünk láttára: az egyházak, a keresztények számára ezek lehetőséget adnak a tanúságtételre, a válaszára. Az összetorlódtatott események közötti eligazodás iránytűje szinte követhetetlen mozgást mutat. Az elnök beszámolójában átfogó képet adott számos kérdésről: a cunamival kapcsolatban felvetett problémáktól (miért vannak tragédiák, ha Isten jó?) az iraki háborún, a terrorizmuson, a „vallási gyökerűnek” beállított feszültségeken át az ökumené jelen helyzetéig (az Egyházak Világtanácsa 2006-os nagygyűlésének előkészítéséig), illetve a kibővült Európai Unió előtt álló feladatokról és a kettős állampolgárságról szóló népszavazásig jó néhány témáról szólt. Továbbá Tóth Károly is kiemelte a pápának az ökumenikus nyitás érdekében tett erőfeszítéseit. Elnöki jelentését egy szép Luther-idézetrel zárta: „Életünk olyan, mint egy hajóút, kapitányunk és oltalmazónk egyedül az Isten!”

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Összegyülekezés napja

A Csilaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hív minden érdeklődőt április 17-én az összegyülekezés napjára, a békásmegyeri evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118). E napon József Attila születésének centenáriumát ünnepeljük.

A nap programja: délelőtt 10 órakor az istentiszteleten Solymár Mónika prédikál. A közös déli ebédet követően, 14 órakor Légy ostoba címmel beszélgetés és emlékezés lesz József Attiláról. Vendégeink: Kertész Ákos író, Valachi Anna irodalomtörténész és Báthori Csaba költő. A délutáni program során Túros Eszter (zongora) és Kozák Orsolya (hegedű) Bartók- és Webern-műveket ad elő. 16 órakor a vecsernyén Donáth László szolgál.

Az egész világ a néhai II. János Pál pápára emlékezett

A helyszínről élő, egyenes adásban közvetített médiumok jóvoltából az egész világ fejet hajtott múlt pénteken a néhai II. János Pál előtt, amikor az 1,1 milliárd hívőt számláló római katolikus egyházat huszonhat éven át vezető pápát végső nyugalomra helyezték a Vatikánban. Április 8-án a világ számos országában – így Magyarországon is – nemzeti gyásznapot tartottak.

A római katolikus egyház elhunyt főpapját egy rendkívüli kor rendkívüli személyiségeként értékelték a temetésen részt vevő magyar állami vezetők a gyászszertartás után, Rómában adott sajtónyilatkozataikban.

Mádl Ferenc köztársasági elnök a gyászszertartás után hálát adott a gondviselésnek, hogy ilyen ember állhatott a katolikus egyház élén. A magyar külügyminiszter részére a Római Magyar Akadémián adott államfői fogadáson Erdő Péter bíboros – válaszában – köszönetet mondott azért a szolidaritásért, amelyet az ország vezetői részéről tapasztaltak, s maga is hálát adott Istennek, hogy

II. János Pál pápa személyisége megeremeltette a nemzeti egység pillanatait.

Gyurcsány Ferenc kormányfő és Szili Katalin házelnök mellett részt vett a római gyászszertartáson Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára és Habsburg György utazó nagykövet is. Képviseltették magukat a magyar parlament pártjai is: az MSZP részéről Nyakó István szövívő és Donáth László evangélikus lelkész, országgyűlési képviselő; az SZDSZ frakciójából Mécs Imre, az MDF képviselője Dávid Ibolya pártelnök és Sisák Imre országgyűlési képviselő; a Fidesz-delegáció tagjaként Harrach Péter, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség elnöke és Semjén Zsolt, a Kereszténydemokrata Néppárt vezetője. (Orbán Viktor, a Fidesz-MPSZ elnöke zárandokok csoportjával tartózkodott Rómában.)

A gyászszertartáson – Erdő Péter és Paskai László bíboroson, Ternyak Csaba érseken, a Pápai Kongregáció titkárán és Jakubinyi György gyulafehérvári érseken

kívül – a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciát (MKPK) Seregély István egri érsek, a konferencia elnöke, Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök, Keresztes Szilárd hajdúdorogi püspök és Veres András, az MKPK titkára képviselte.

A katolikus egyházfő tiszteletére szombaton este gyászmisét mutattak be Budapesten, a terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomban. A katolikus szertartás után Cselovszky Ferenc evangélikus lelkész és Fröhlich Róbert főrabbi is emlékezett II. János Pál pápára.

Horváth Zoltán István terézvárosi plébános a szertartáson felidézte, hogy a héten másfél millióan zárandokoltak el a világ minden tájáról a Vatikánba, hogy kifejezzék tiszteletüket II. János Pál emléke előtt.

A záróimádságot a plébános teljes sötétségben, kizárólag a mécsesek halvány fénye mellett mondta el, majd a szertartás zárásaként a három lelkész közösen vonult ki a templomból.

► Forrás: MTI

HAMNA SHIDA

Találkozás Afrikával

► A Bajor Missziói Intézet (Bayerische Missionswerk) munkatársa, Jens Porep kísérte el hazánkba a tanzániai lelkipásztort, Richard Hermast, hogy április 2-ától 13-áig, tíz napon keresztül egyházunk különböző fórumain együtt népszerűsítsék a külmiszió ügyét. Igehirdetéssel, előadással szolgáltak számos gyülekezetünkben; evangélikus iskoláink közül többet is meglátogattak, ahol hittanóra vagy éppen nyelvóra keretében beszámoltak munkájukról. Újjuk végéhez közeledve elsőként Jens Porepet kérdeztük tapasztalatairól.

– Először is szeretném megköszönni, hogy elfogadták az Evangélikus Külmisziói Egyesület meghívását. Ilyennek képzeltek el ezt a látogatást?

– Örömmel jártunk itt Magyarországon. Jó volt megtapasztalni azt a szeretetet, amellyel a fiatalok és az idősök egyaránt fogadtak bennünket, és azt az érdeklődést, amely végigkísérte tíznapos ittlétünket. Személy szerint is fontosnak tartottam ezt az utat. Intézetünk egyrészt ily módon is támogatni kívánta az EKME munkáját, másrészt lehetőséget szeretnénk volna adni arra, hogy testvéregyházaink megismerhessék egymást.

– Előadásában előszeretettel használta a „partnerség” kifejezést. Ezek szerint nem úgy tekintenek a testvéregyházakra, mint támogató kistestvérekre?

– Változás történt missziói szemléletünkben. A harmadik világban élő egyházakat nem tekintjük (többé) kiskorúaknak, éppen ellenkezőleg: be kívánjuk vonni őket a szolgálatunkba, figyelni akarunk szükségleteikre, számítani elvárásainkra, ötleteikre. A német nyelvben szójátékkal fejezhetjük ki szándékunkat, új szemléletünket. Nem Paten-eltérn (keresztiszülők), hanem Partner-eltérn (társzülők) kívánunk lenni a testvéregyházak missziói munkájában. Afrikára úgy kell tekintenünk, mint az egyik legkreatívabb kontinensre. Természetesen sok nyomorúság – szegénység, betegség – van ezen a földön, de milyen gazdag a kultúrája!

A következőképpel Richard Hermasthoz fordultam.

– Kérem, mutassa be röviden az országát!

– Az olvasóknak bizonyára vannak ismereteik Tanzániáról. Ha másról nem is, de a Kilimandzsáró heggyéről vagy a Tanganyika-tóról már mindenki hallhatott. Talán még a Dar es-Salaam név sem ismeretlen a számukra. Sokan úgy hiszik, hogy ez a fővárosunk, de tévednek; néhány éve Dodoma tölti be ezt a szerepet. Hazámnak harminchárommillió lakója van. Az itt élők 40%-a keresztény, 30%-a mohamedán. Vannak hinduk is az országban, és sokan a helyi, törzsi vallásokat követik.

– Van feszültség a különböző csoportok között?

– „Egy kormányzat sosem vallásos, ám az egyes emberek azok” – ez a mondat országunk vezető politikusainak szájából hangzott el. Azt fejezték ki vele, hogy a vallásosság az emberek magánügye. Éppen ezért tudnunk kell tolerálni egymás hitét. Tanzániában békésen együtt élnek a mohamedánok és a keresztények. Példa erre, hogy a gyermekeink egy iskolába járnak, és közös vallásórán vesznek részt.

Feszültség akkor adódhat, ha egy mohamedán kereszténnyé akar lenni. Magyarországi utunk során többször elmeséltem egy kislány megtérését. Muszlim volt, de úgy megragadta az evangélium, hogy meg akart keresztelkedni. Amikor

A misszionáriusok Vanyarcon arról is beszéltek, hogy Isten a bőrük színétől függetlenül szereti az embereket

ezt az apja – aki a helyi közösség imámja volt – megtudta, többször megverte a lányt, úgy próbálta eltántorítani a szándékától. Nem sikerült. Elérkezett a keresztelő napját megelőző este. Az apa mindent igyekezett elkövetni, hogy lánya ne jusson el másnap a templomba, de szombatról vasárnapra virradó éjjel hirtelen magas láza lett, borzasztóan megbetegedett. Nem tudta megakadályozni, hogy a lánya keresztény legyen. Ilyen csodákat gyakorolta élünk át. Isten legyőz minden akadályt.

gyászol –, sohasem fejezi ki az érzelmeit olyan egyenességgel, mint Önök itt Európában. Úgy érzékelteti a baját, ha megkérdezik, hogy van: „Kicsi örömom van most csupán...”

A krónikás pedig, akinek módjában áll személyesen megismerni tanzániai testvérünket és a vele együtt érkezett Jens Porepet, csak így zárhatja e rövid beszélgetést: igen nagy öröm volt számunkra a találkozás.

■ B. PINTÉR MÁRTA

Bonyhádi beszámolók

Költészet napi szavalóverseny

Házi szavalóversenyt rendeztek április 11-én, József Attila születésének századik évfordulóján a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban. A megmérettetésen 14 diák vett részt egy kötelező (József Attila: *Kész a leltár*) és egy szabadon választott verssel. Ugyancsak a költészet napja alkalmából bővítették a dr. Németh Csaba gyűjteményéből összeállított Ady-kiállítás anyagát. Így a gimnázium dísztermében Ady Endre eredeti kiadványai közül is látható néhány a tárlókban, amelyekben immár Székely Aladár eredeti filmnegatívjairól készített fotók teszik teljesebbé a költő életét bemutató – országos viszonylatban is jelentős – kiállítást.

Fendezák Edit, a verseny egyik győztese

Német kapcsolatok

► Immár tizenöt esztendő múltra tekint vissza a németországi, treuchtlingeni reáliskola magyarországi testvérkapcsolata. Annak idején a német intézmény vezetőinek „kellott” eldönteniük, hogy egy fővárosi vagy egy vidéki magyar iskolával létesítenek-e kapcsolatot. Választásuk a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumra esett.

Ulrike Rauscher és Felix Birnthalér

– Az első találkozó alkalmával mi utaztunk Bonyhádra, majd negyed évvel később a magyar fiatalok látogattak el hozzánk – emlékszik vissza a kezdetekre Ulrike Rauscher, aki az évek során a kapcsolattartás motorjává vált. – Elsősorban a diákok közötti kapcsolatfelvételt, kapcsolattartást vagyunk hivatva elősegíteni, de időközben természetesen barátságok alakultak ki a pedagógusok között is.

– A magyar gyerekek számára nagyon jó lehetőség ez a partnerség a nyelvgyakorlásra. Önök is tanulnak esetleg magyarul?

– Néhány szót megtanultunk, de – mi tagadás – a magyar nyelv meglehetősen nehéz. Sajnos Németországban nem nagyon volna lehetőségünk magyarul beszélni, míg a bonyhádi gyerekek nagyszülei közül többen is beszélnek németül.

– Erre a mostani, tíznapos magyarországi látogatásra tizenhat fiatalal jöttünk – veszi át a szót Felix Birnthalér tanár.

– A mi diákjaink itt Bonyhádon bemennek a német-, az angol-, a testnevelés-, az ének- és az informatikaórára. Igen színes programot állítottak össze számunkra a bonyhádi kollégák. A város megismerésére kitaláltak egy játékot, a Német Házban néptáncot tanultunk, megismerkedtünk a fazekassággal, a bonyhádi cipőgyártással és a zománccal. Volt sportdelután és Zorán-koncert. De kirándultunk távolabbra is: megnéztük Pécs és Budapest nevezetességeit, valamint a zengővárkonyi Tojás múzeumot. S míg a gyerekek az őket fogadó családokkal kirándultak, addig bennünket a kollégák elvittek Kalocsára és Hajósra.

– Hogyan talál egymásra a befogadó család és a „cseregyerekek”?

– A bonyhádi 8–9. évfolyamosok írják magukról egy fényképes bemutatkozó levelet, ennek alapján választanak maguknak „párt” a németek. A bonyhádiak az őket kiválasztó családnál alsznak, majd a vendéglátó diákok fogadják. Hazatérve magyar estet tartunk a szülőknél – élménybeszámolóval, filmvetítéssel, ételreceptekkel, pogácsával, borral. Ilyenkor meghívjuk a következő évben várhatóan utazó gyerekek szüleit is. Jómagam tanúja voltam a bonyhádi gimnázium fejlődésének, és azt is elmondhatom, hogy a kollégák évről évre szívesen fogadják bennünket, s a diákok is nagyon vendégszeretők – mondja mosolyogva Ulrike.

■ Szöveg és fotók: MÁTÉ RÉKA

„Kínában” versenyeztek

Az Utazunk együtt elnevezésű országos középiskolai tanulmányi versenyt a Kolumbusz Oktatási Központ hirdette meg. A verseny témája Kína volt. Az elődöntőben a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium csapata a hetedik helyen végzett, így bekerült a „tízcsapatos” középdöntőbe, ahol viszont már a legjobbnak bizonyult. A napokban lezajlott döntőben is sokáig ők vezettek, és

csak minimális pontszámmal szorultak végül a második helyre. Így sajnos lemaradtak a győztesnek járó háromhetes kínai utazásról, de könyvcso-maggal, DVD-vel és térképekkel lettek gazdagabbak. Az országos tudáspróbán zömében 17–18 évesek vettek részt, míg a bonyhádiakat két 14 éves – Barczel Vivien és Lamm Éva –, valamint a 16 éves Schattmann Péter képviselte. Felkészítő tanáruk Gruber László volt.

Mindent tudtak a barlangrendszeréről

A Magyar UNESCO Bizottság Magyarország világörökségeiről írt ki egy többéves országos versenyt, melyet fordulóként is értékelnek. Márciusban rendezték meg a negyedik fordulót, melynek témája az aggteleki barlangrendszer volt. A negyven kérdés a történelem, a helytörténet, a tudománytörténet, a földrajz, illetve a környezetvédelem, valamint az irodalom és más művészeti ágak területén egyaránt komoly felkészültséget kívánt. Az idei fordulóban el-

ső helyen a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium csapata végzett, s ezzel a barlangrendszer aggteleki és szlovák szakaszainak megismerését célzó szakmai út nyerte-sei lehettek. A nyolcfős csapat tizenhat évesekből állt: Borsos Beáta, Csizmadia Petra, Hufnagel Judit, Kocsis Rita, László Krisztina, Lohn Annamária, Györfly Lajos és Szudi László. Felkészítő tanáruk – Gruber László – neve olvasóinknak már az előző hírből „ismerős” lehet...

A Messiás Szegeden

Egy nagy zeneszerző nagy műve a világ legnagyobb eseményéről – így foglalhatnánk össze a Szegedi Kamarazenekar és a Vaszy Viktor Kamarakórus legutóbbi hangversenyét. A szeged-rókusi római katolikus templomban Händel *Messiás* című művét mutatták be április 6-án.

Georg Friedrich Händel 1741-ben mindössze huszonnégy nap alatt írta meg legnépszerűbb oratóriumát. A művet a következő év húsvétján ismerhette meg a közönség. A teljes alkotás – a választott tempótól függően – körülbelül százhatvan perc hosszú, de már a zeneszerző életében is úgy játszották, hogy egyes tételeket kihagytak belőle vagy megváltoztattak; ezt a gyakorlatot követték a későbbi korok előadói is.

A szegedi koncert időzítése tökéletes volt. Még a fülünkben zeng a húsvéti halleluja, szívünkben hordozzuk az ugyancsak Händel dallamára írt éneket: „Győzelmet vettél...” (EÉ 388) Itt az idő hát, hogy visszatekintsünk, folyamatában lássuk Krisztus földi működését. Ehhez pedig segítséget nyújt a *Messiás*.

A mű szövegét Charles Jennens szerkesztette. Minden tétel egy-egy igeszakaszt énekel meg. A szöveg összeállítójának teológiai műveltségét bizonyítja,

hogy nem az evangélisták által lineárisan elbeszélte történetet másolta le. Ézsaiás, Zakariás és Malakiás próféciáira és a zsolotárversekre épít, majd ezekhez kapcsolódó újszövetségi ígéseket, elsősorban Pál apostoltól és a *Jelenések könyvéből*. Ezeknek a „zenélő ígés lapoknak” a füzére alakítja ki a teljes képet Krisztusról. A darab hallgatása során egyértelművé válik, hogy Krisztus a megtestesült Ige, Isten emberré lett ígérete. Az angol nyelvű mű megértését segítette, hogy a templomot megtöltő hallgatók kézhez kapták a *Messiás* teljes szövegét Károli Gáspár fordításában.

Az éneklő igehirdetők a szegedi koncerten *Somogyvári Tímea Zita* (szoprán), *Csapó József* (férfialt), *Szerenkóván János* (tenor) és *Altorjay Tamás* (basszus) voltak. A kamaragyűjtést és a kórust Gyüdi Sándor dirigálta. Bár a gótikus templom akusztikája elsősorban nem a szólóénekesek, hanem a zenekar hangjának kedvezett, a közönség ismét szembesülhetett Isten mérhetetlen szeretetével. Ahogyan a mű legismertebb kórustételében felcsendül: „Aleluja! Mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a mindenható.” (Jel 19,6; Károli-fordítás)

■ L. J. Cs.

A TypoSalonban az Evangelikus Élet

A Magyar Tipográfusok Egyesületének szervezésében gyűlnek össze minden hónapban a vizuális kommunikáció szakemberei – grafikusok, tipográfusok –, hogy kötetlen formában értekezzenek a szakmát érintő kérdésekről és személyes terveikről. Ezúttal Nagy Bencét kérték fel, hogy tartsa meg a bevezető előadást. Lapunk tervezőszerszertője – akinek a *Magyar Grafika* hasábjain *Mikrotypográfiai ka-*

landozások címmel közölt cikksorozatát nagyra értékelték szakmai körökben –, kitért az *Evangelikus Élet* nyomdai előkészítéséhez használt speciális alkalmazások ismertetésére is. Ennek „végeredményét” a jelen lévő tipográfusok egy-egy kinyomtatott lapszám formájában kézbe is vehették – így 70. évfolyamába lépett, megújult küllemű hetilapunk a szakma hozzáértőitől is bemutatkozhatott.

Szükséges-e, lehetséges-e a tagállamok egyházainak közvetlen kapcsolatot létesítenünk az Európai Unió intézményeivel? A szeretagező strukturában milyen csatornákon keresztül juttathatják el üzeneteiket a nem kormányzati szervezetek? Remélhetnek-e erkölcsi és anyagi támogatást, szükség esetén jogorvoslatot? Ezek a kérdések – és hasonlók – kerültek terítékre április 8-án a MEE Külsőügyi Bizottságának kibővített ülésén. Az Országos Egyházi Iroda tanácstermében – egyházunk mindhárom püspökének részvételével – zajlott konzultáció vendége az Európa Parlament egyik magyar képviselője volt. *Barsiné dr. Pataky Etelka* (képünkön) nem táplált ugyan illúziókat, de az Európai Unió és az egyházak kapcsolatát vázoló előadásában nem is tartotta reménytelennek az értékközvetítő szándékok érvényesülését az unió érdekérvényesítő mechanizmusában.

■ T. PINTÉR KÁROLY felvétele

Kiállítás Salvador Dalí könyvillusztrációiból

► Szokatlan kiállítás nyílt március 22-én a Petőfi Irodalmi Múzeumban. *Salvador Dalí születésének századik évfordulója alkalmából – egy év késéssel – a múzeum jellegének megfelelően a művész könyvillusztrációiból válogattak a kiállítás szervezői. A kiállított illusztrációkat a bécsi Maecenas-gyűjtemény kölcsönözte június 5-éig, a kiállítás záró napjáig.*

Salvador Dalí (Figueras, 1904. május 11. – Figueras, 1989. január 23.) rendkívüli egyéniség, nagyon sokoldalú művész volt. Életének nyolcvanöt éve alatt sokféle művészeti ágban alkotott: foglalkozott festészettel, rajzzal, készített grafikákat, szobrokat, iparművészeti alkotásokat, tervezett díszletet, rendezett színházi előadást, készített filmet, írt forgatókönyvet, szerkesztett kiállítványt, írt művészetelméleti kérdésekről – és még folytathatnánk a felsorolást. Méghozzá mindezt egészen eredeti módon tette; egyénisége félreismerhetetlenül rányomta a bélyegét minden munkájára.

Művei a világ minden részén megtalálhatók – az Amerikai Egyesült Államok sok államától Európa szinte valamennyi nagy múzeumáig – magán- és közgyűjteményekben egyaránt.

A most megnyílt kiállításon szereplő könyvillusztrációk egy része Dalí Egyesült Államokban töltött éveiben készült. *Santos* és *Rose* könyveit a magyar közönség kevésbé ismeri, de *Cervantes Don Quijotéja* annál közelebb áll hozzánk. (A „bús képű lovag” története éppen négyszáz éve jelent meg.) Ezek az illusztrációk annak ellenére, hogy teljesen újszerűek, a modern művészetekben kevésbé jártos látogatókat is gyönyörködtethetik. Ugyancsak elgondolkodtatók a *Montaigne* esszéihez, illetve *Benvenuto Cellini* önéletrajzához készült Dalí-művek. A kiállított rajzok között láthatók továbbá a művész párizsi tartózkodása idején *Dante Isteni színjátékához*, illetve *Goethe Faustjához* készített illusztrációi is. Ezek a meglehetősen ábrák ugyan csak érthetők és élvezhetők a nagyközönség számára is. Dalí Dante Alighieri szerepébe saját magát, Beatricéébe pedig a feleségét áldotta bele. A kiállítás a könyvillusztrációkon kívül számos

olyan fényképet is bemutat, amelyik a művészt, feleségét és barátait ábrázolja.

Salvador Dalí minden műve, így a könyvillusztrációi is – az egyéni vonások mellett – jellegzet-

sen magukon viselik annak nyomát, hogy alkotójuk spanyol. Ezen mit sem változtat az a tény, hogy a kiállított alkotások nem Spanyolországban készültek. Érvényes ez a Don Quijotén kívül a többi, nem spanyol műhöz készült illusztrációra is. Valamennyi ízig-veéig spanyol alkotás. Ezt a spanyolságot fejezte ki a kiállítás ünnepélyes megnyí-

tóján felcsendülő, hangulatos, eredeti spanyol gitárműsika.

A megnyitón Kovalovszky Márta művészettörténész előadása hangzott el. Az előadó szólt arról, hogy Dalí élete során más jelentős művészekkel is kapcsolatba került. Madridban, a Képzőművészeti Főiskola kollégiumában barátságot kötött *Federico García Lorccával* és *Luis Buñuellel*, Párizsban pedig *Pablo Picassóval* ismerkedett meg. Első kiállítása szülővárosában, a katalán Figuerasban nyílt – folytatta a művész pályaképeinek áttekintését Kovalovszky Márta –, majd kiállított Pittsburgban, New Yorkban, Tokióban, Clevelandben, Párizsban, Londonban.

Különböző áramlatok hatottak rá – a dadaizmus, a szürrealizmus –, de leginkább önmagát adta minden alkotásában. Mint az előadó megállapította, Salvador Dalí a 20. század legjelentősebb képzőművészei közé tartozott, akárcsak *Marc Chagall* vagy *Pablo Picasso*. Szülővárosában a művészt nevet viselő színházat és múzeumot alapítottak, és létrehozták a Salvador Dalí Alapítványt is.

■ BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES

A Kálvin Kiadó „betűvetése”

A Magyar Bibliatársulat Alapítvány mellett a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója is részt vett a *Betűvetés* címmel elmúlt héten megrendezett szegedi könyvkiállításon. A vásárral egybekötött seregszemlén több mint hatvan műhely mutatta be újdonságait; testvérkiadónk jóvoltából a Luther Kiadó kötetei is fellelhetők voltak a Kálvin Kiadó standján.

A két protestáns könyvkiadó valóban testvéri kapcsolatát jelzi, hogy természetesen az evangélikus könyvesboltokban is széles választékkal van jelen „a Kálvin”, amelynek tavaszi könyvajánlatát örömmel tesszük most közzé lapunk hasábjain. Szegeden egyébként az „ismeretterjesztő és művészeti kiadványok” versenyében a Kálvin Kiadó két kötete – a *Bibliaismereti kézikönyv* és *A Biblia története* című kötet – nyerte el a zsűritől a megosztott kategóriáját.

Rádiós istentisztelet – evangélium az éterben

FOTO: MENYES GYULA

„A hit tehát hallásból van...” – írja Pál apostol a *Római levélben* (Róm 10,17). És valóban, alkalomról alkalomra megtapasztalhatjuk ennek a kijelentésnek az igazságát. A vizuális világban élő és gondolkodó ember szívéhez Isten minden korban elsősorban a hangzó igén keresztül szeretne eljutni.

A kilencvenes évek előtt, a pártállam idején a vasárnap délelőtti rádiós igehirdetés mindössze egy előre rögzített, erősen cenzúrázott igemagyarázat lehetett. Ma a hallgató a készüléke segítségével egy élő, valós idejű istentisztelet részesevé válhat. Ez természetesen nem helyettesítheti a testvéri közösséget, a templom légkörét, de sokat jelenthet azok

számára, akik nem tudnak jelen lenni az Úr napján egy-egy gyülekezetben. Nem is beszélve arról a missziói lehetőségéről, hogy ezáltal olyanokat szólíthatunk meg, akiket egyébként nem érnék el az örömhírral.

Adjunk hálát azért a lehetőségért, hogy a szem számára láthatatlan éteri hullámhosszon is rendszeresen megszólalhat a hitet ébresztő evangélium.

Legutóbb, április 10-én, vasárnap a győri Öregtemplomból szólhatott az evangélium. Képünkön a rádiós közvetítőköcsi – belülről: Gajárszky Zsolt hangmérnök, rádiós istentiszteleteink közvetítésének műszaki vezetője.

■ MENYES GYULA

Televíziós istentisztelet a felvidéki Sajtógömrő evangélikus templomából. Némi túlzással azt mondhatjuk, hogy médiatörténeti eseményre került sor április 10-én: magyar televízió először közvetíthetett istentiszteletet Szlovákiából. Erre az alkalomra a közelmúltban gyönyörűen felújított templomot teljesen megtöltötte a gyülekezet. *Rusznayk Dezső* sajtógömrői lelkész hirdette Isten igéjét. A szlovákiai magyar evangélikusok szép liturgiáját is tükröző istentiszteletet április 17-én, vasárnap 10 órától sugározza a Duna Televízió. Lapunk következő számában részletes tudósítás olvasható ebből az alkalomból. *Bernáth Zoltán* felvételén a gyülekezet lelkésze ad interjút a wormsai birodalmi gyűlést ábrázoló hatalmas falfestmény előtt.

Öskü gyülekezete látta vendégül a Luther Kiadó, illetve szerkesztőségünk munkatársait múlt vasárnap. Bár a téliesre fordult időjárás igencsak megdöbbentette a délelőtti istentiszteletre és a délutáni szeretetvendégségre érkezőket, a jó hangulatú együttlétek néhány órára feledtették a kinti borongós hangulatot. Az érdeklődők délután először *Kendeh K. Péter* igazgatóval tekinthették át a Luther Kiadó könyvkínálatát, majd *T. Pintér Károly* főszerkesztővel az *Evangelikus Életet*, „lapozhatták” át.

INGO BALDERMANN

Ne féljete!

A passió és a húsvéti üzenet gyerekeknek

Fordította: Molnár Csoma Judit
Formátum: B/5; 64 oldal; papírkötés

Képzelt utazásra indulnak az ifjú olvasók: sétálnak Jeruzsálem utcáin, találkoznak a Biblia szereplőivel, maga Jézus meséli el nekik az irgalmas samaritánus történetét, így válnak részeseivé az eseményeknek. A könyv elsősorban közös, családi olvasásra készült. A szerző nem ismeretlen az olvasók előtt, hiszen néhány esztendeje már megjelent egy, Jézus életét hasonlóképpen, elbeszélő stílusban végigkövető könyve felnőttek számára, *Megnyílt az ég – A Názáreti Jézus, napjaink reménye* címmel. Ez a munkája is kapható. (1400 Ft)

SUE GRAVES

Ismered a Bibliát?

Fordította: Nagy Lidia

Formátum: 213x260 mm; 62 oldal; papírkötés

Mi a Biblia? Miért fontos a keresztyének számára? Mire tanítja olvasóit? Kik, és milyen nyelveken írták? Mi az Ó- és az Újszövetség? Az egyes Bibliák hossza miért különbözik? Mit tudunk Jézusról? Miért fontos az ő megfeszítése, és mit jelent a „feltámadás”? Mi történt Jézus után? Ki adta tovább a történeteket? Ki olvassa a Bibliát? Ilyen kérdésekre ad rövid, érthető választ ez a 8–14 éves gyerekek számára készült, gyönyörű képekkel teli könyv. (1900 Ft)

STEPHEN M. MILLER – ROBERT V. HUBER

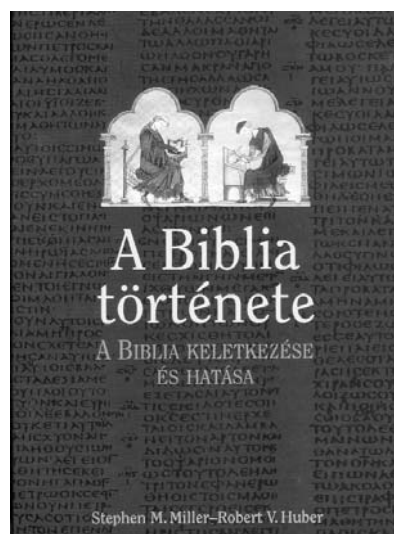
A Biblia története

A Biblia keletkezése és hatása

Fordította: Csontos József

Formátum: A/4; 256 oldal; papírkötés

A gazdagon illusztrált kötet végigkaulauzolja olvasóit a Biblia keletkezésének történelmen átívelő, kalandos útjain, a sajhagyományon keresztül átadott történetektől a zsidó Szentírás kialakulásán át Jeromos, majd az újabb korok bibliafordításainak keletkezéséig, beleértve a magyar fordításokat is, egészen napjainkig. Közérthető, mégis eleven stílusban mutatja be, hogyan ihlette és gazdagította a „könyvek könyve” páratlan módon az emberi kultúrát. *A Biblia története*: egy rendkívüli történet! (5900 Ft)

Zsebméretű Károli-Biblia

Újból kapható!

Formátum: 100x40 mm; műbőr kötés (1600 Ft)

Nagy családi Károli-Biblia

Formátum: 165x240 mm; műbőr kötés (2900 Ft)

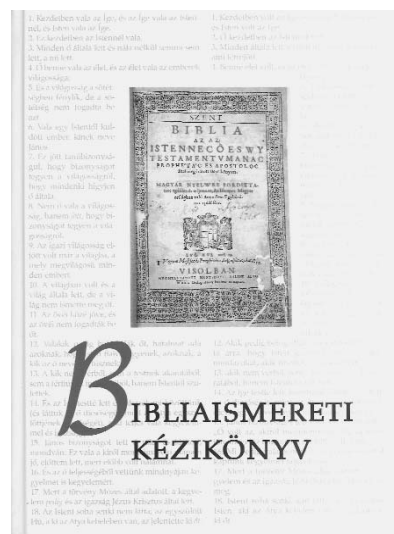
Szerk.: PECSUK OTTÓ

Bibliaismereti kézikönyv

Bevezetés és magyarázatok a Szentírás könyveire

Formátum: B/5; 676 oldal; kartonált

Elsősorban a közép- és felsőszintű oktatás igényeire alkalmazkodva közöl fontos tartalmi és régészeti, irodalmi, kultúrtörténeti háttérismerteteket az egyes bibliai könyvekről. Külön értéke az egyes fejezetek végén az adott bibliai könyvvel kapcsolatos, jelenleg hozzáférhető, magyar nyelvű irodalomra vonatkozó jegyzék. A szerzők a Magyar Bibliatársulat tizenkét protestáns tágelyházának biblikus tudósai. Írásaikon az objektív tudományosságra való törekvésen túl átsugárzik mély, személyes hitük is. (3200 Ft)

Biblia magyarázó jegyzetekkel

Formátum: B/5; műbőr kötés

Az egyes bibliai könyvekhez történeti és tartalmi bevezetést, és a protestáns új fordítású Szentírás szövegéhez igazított háttérmagyarázatokat tartalmaz. Ezenfelül térképek, súly- és úrmértéktáblázatok, valamint „Tárgyi magyarázatok” címszó alatt a fontosabb fogalmak kislekxikonoszerű gyűjteménye segíti a bibliai üzenet teljesebb megértését. (3500 Ft)

Deuterokanonikus bibliai könyvek

A Septuaginta szövege alapján (2., bővített kiadás)

Formátum: B/5; 182 oldal; vászonkötés

A katolikus bibliafordításokban ma is megtalálható, ám a protestáns Bibliák-ból hiányzó, másodlagosan kanonikus könyveknek most az eredeti görög szöveg alapján készült, új fordítását tartja kezében az olvasó. (1500 Ft)

LOSONCZY LÉNA

Zsoltár minden időben

Zsoltárparafrazisok

Keresztes Dóra illusztrációival

Formátum: Fr/5; 208 oldal; papírkötés

A kötet szerzője, ha nem verset ír épen, magyar nyelvet és irodalmat, valamint etikát tanít. Az utószóban Petrőczy Éva így méltatja Losonczy Léna zsoltárait: „A mai versírók zöme mindössze néhány zsoltár újrafogalmazására vállalkozik, többnyire azokéra, amelyekkel kapcsolatban leginkább érzik a személyes megszólítottaságot. Így, néhány kiválasztott pszalmus esetében, könnyebben tere nyílik a poétai egység megmutatásának, az egyéni bravúrnak, az egyszerű (olykor) remeklésnek, mint a teljes dávidi kompozíció újrafogalmazása esetében. Ehhez ugyanis önfegyelm és önfeláldozás is szükségeltetik...” (1800 Ft)

JÖRG ZINK

Szent erőforrás

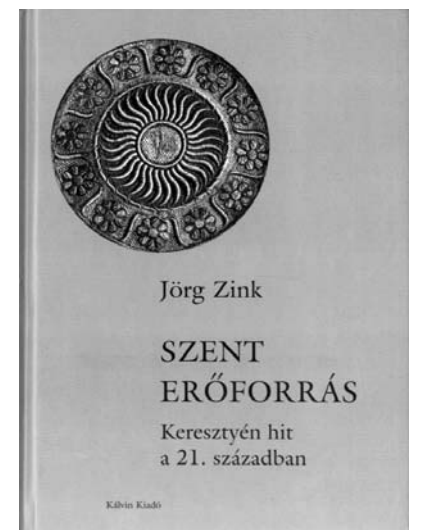
Keresztyén hit a 21. században

Fordította: Galsi Árpád

Formátum: A/5; 388 oldal; kartonált

Mi az, hogy „Szent”? Vasárnapi díszlet? A régi szép idők emléke? Vagy pedig minden dolgok szülője? Ősi erőforrás, amelyből életünk tetterőt, ösztönzést, célokat, értelmet meríthet?

Az emberiség mindig is kereste az igazságot, és az évezredek során mit sem lanyhult törekvése, hogy megtalálja, mi-ben áll a Szent ereje. Épp ellenkezőleg: egyre szabadabbá, pontosabbá és szenvedélyesebbé vált. Napjainkban sokkal sürgetőbb a Szent valóságának keresése, mint azt első pillantásra gondolnánk. Egyáltalán nem vallástalan az a kor, amelyben élünk, hanem inkább egy olyan időszak, amelyben ki-ki a saját útján keresi az igazságot. (*Részlet a műből*) (1950 Ft)

MARGOT KÄSSMANN (szerk.)

Hit a terroron túl

Isten halhatatlanságáról, mindenhatóságáról és erőtlenségéről

Fordította: Ódor Balázs

Formátum: A/5; 184 oldal; kartonált

A kötetben neves német teológusok foglalkoznak meg személyes gondolataikkal a 2001. szeptember 11-i terrortámadás óta egyre nyomasztóbb lelki helyzetéről. Fölteszik a kérdést: *Hogyan engedheti ez meg Isten?* Az olvasó pedig eldöntheti, melyik válaszban találja meg a békeség és a reményesség keskeny útját. (1200 Ft)

PETER SPANGENBERG

Miért jó hinni?

Fordította: Lukács Ilona

Formátum: A/5; 142 oldal; kartonált

A keresztyének hitvilága az elmúlt kétezer év alatt bonyolultta lett, mindig új harcok és megrázkódtatások terheltek. Az evangélikus lelképásztor szerző egyfajta könnyen megérthető útkalauzzal szeretne szolgálni egyházi és „kívülről” olvasóinak ebben a világban. (690 Ft)

CHRISTIAN LNIK – ULRICH LUZ – LUKAS VISCHER

...Kártóan részt vettek a közösségben...

Az egység útja az Újszövetségben és ma

Fordította: Galsi Árpád

Formátum: A/5; 136 oldal; kartonált

Igaz ugyan, hogy az egység Istentől kapott ajándék, nem nekünk kell „kitalálni” azt; szilárd kiindulópontja Krisztus műve és üzenete. Mégis állandóan alakulóban van. Az egységre való törekvéssel már az Újszövetségben is találkozhatunk. Az apostoli igehirdetés szinte egyetlen egységre hívás. Az apostolok is konfrontálódtak a centrifugális erővel, de igyekeztek ellene hatni. Az egység e kezdeti mozgalmának kell megtalálnunk a mai folytatását (...), a „communio in Christo”-t (a Krisztusban való közösséget) a „szereket kötelékében”. (1500 Ft)

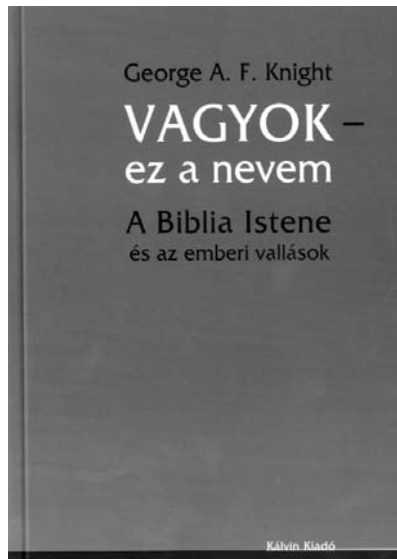
álvin Kiadó tavaszi könyvajánlata

GYÖKÖSSY ENDRE
Hogyan tartsunk
gyermek-bibliorát?
 Kis módszertan

Formátum: A/5; 132 oldal; kartonált
 Hosszú évtizedek lelkipásztori tapasztalatait vetette papírra a szerző még a múlt század derekán. Később, 1992-ben már a Református Sajtóosztály kiadásában látott napvilágot ez a maga nemében ma is páratlanul nevezhető munka. Aki ezen a területen gyülekezeti szolgálatot vállal, vagy csupán szülőként szeretne jót s jól tanítani gyermekének a Bibliáról a Bibliából, annak jó szívvel ajánlja a kiadó a mű legújabb kiadását. (590 Ft)

GEORGE A. F. KNIGHT
Vagyok – ez a nevem
 A Biblia Istene és az emberi vallások

Fordította: Mucls Zsófia
Formátum: A/4; 109 o.; kartonált
 Istennek csak egy neve van, azzal jelentette ki magát Mózesnek és a választott népek kezdetben, hogy „én veled vagyok”. Isten a vagyok egyedi, önmagát megüresítő voltát mutatja meg – de nem erkölcsi tanításokban, vallásos birodalmak építésében, vagy kritizálva a világ-vallásokat, hanem a szegények szerető és együtt érző szolgálatában. A szegények lehetnek muszlimok, hinduk, keresztények, vallástalanok, parasztok, milliomosok vagy a világ vezetői – mindannyian szegények, Isten szegényei, ha nem ismerik a „veled vagyok” Krisztusban megmutakozó szeretetét. (690 Ft)

EDUARD SCHWEIZER
Teológiai bevezetés
az Újszövetségbe

Fordította: Gromon András
Formátum: B/5; 186 oldal; kartonált
 Az Újszövetség – azzal, hogy feltétlenül kötődik a názáreti Jézushoz és feltámadásához, azzal, hogy komolyan veszi a húsvét utáni üzenetet, s végül azzal, hogy határozottan Isten végérvényes teremtői tetteire irányul – így módon határozza az utat, és (...) adja meg minden kor és terület gyülekezeteinek a szabadságot ahhoz, hogy mindig a maguk módján járjanak az úton. (1200 Ft)

GEORGE A. F. KNIGHT
Keresztyén hitünk középpontja:
a testté lett Krisztus

Fordította: Mucls Zsófia
A/5; 128 oldal; kartonált
 A legtöbb ember nem ad helyet gondolkodásában Krisztus emberré lételenek, számára a keresztyén hit nem „nyilvánvaló igazság”. (...) Hosszú idő alatt fokozatosan és sokféleképpen formálódott a testté létele gondolata Izrael szívében és lelkében, hogy a názáreti Jézus majd az idő teljességében megjelenhesen mint Messias és az egész emberiség reménye. (820 Ft)

FARKAS LÁSZLÓ
Úrnak szolgálí
 Regény

Formátum: A/5; 384 oldal; kartonált
 „Baróthy Dávid a tiszai református egyházkerület püspöke. Olyan kivételes egyéniség, amelyet csak kevés fajtából mintáz ki Isten remekelő keze. (...) Húsz év óta ül Baróthy Dávid a tiszai kerület püspöki székében. Húsz olyan év óta emeli ennek az örállásnak roppant igáját, amelyekben a magyarság roppant mélységeken verekedte át magát. A nagy világágásban ő volt a virrasztó, és hogy sok száz templom csillaga látszólag továbbra is töretlen fénnel csillogott, az emberileg szinte egyedül Baróthy Dávidnak volt köszönhető.” (Részlet a regényből)

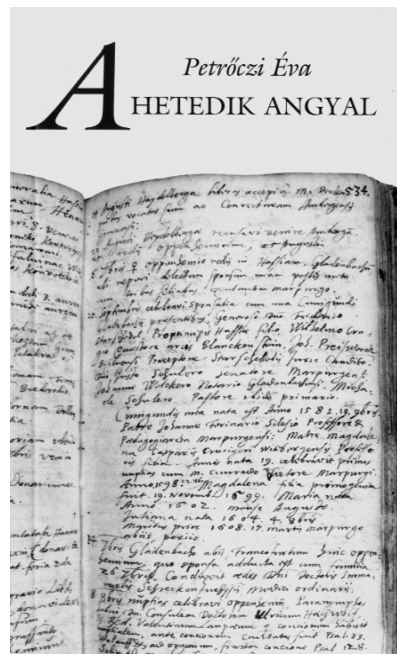
Makkai Sándor *Holtengere* vagy Mórícz Fáklyája juthat eszünkbe e regény olvasása közben. A sodró erejű történet a Trianon utáni időkben, Kőrösháton játszódik, és egy falusi református lelkész életén keresztül mutatja be népünk lelkiállapotát, s mindazok küzdelmét, akik ott, akkor örüllő adattal, hogy reménnyel táplálják a megfásult lelkeket. (1900 Ft)

PAPP VILMOS
Őrállók
 Nevezetes presbiterek
Formátum: A/5; 240 oldal; kartonált
 Hetvenkét nevezetes személyiség életrajzi vázlata magyar református egyházunk 400 éves történelméből. Az itt olvasható írások korábban a *Presbiter* című folyóiratban jelentek meg. (990 Ft)

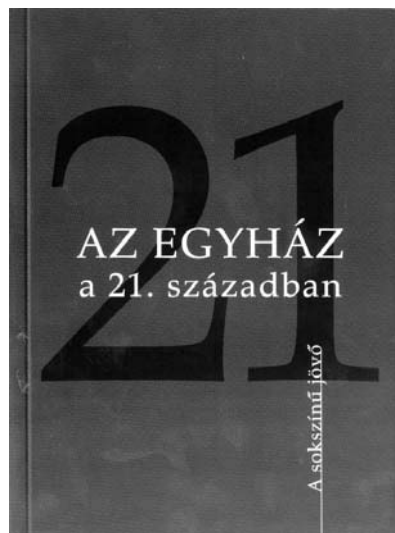
PETRŐCZI ÉVA
A hetedik angyal

Formátum: Ak/40; 78 oldal; kartonált
 „Harmincnyolc esztendő természet foglajla magában ez a kis kötet. Pontosabban – tizedik verseskönyvemként immár – mindazokat az írásaimat, amelyeket tizenkilenc éves koromtól mostanáig, ötvenharmadik életévem betöltéséig a Biblia, továbbá a magyar európai protestáns egyház- és iskolatörténet eseményeinek és személyiségeinek hatására vettem papírra” – írja legújabb könyvecskéje bevezető soraiiban a költőnő. (470 Ft)

Szerk.: ALFRED KOCK
Az egyház a 21. században
 A sokszínű jövő

Fordította: Szabó Csaba
Formátum: A/4; 172 o.; kartonált
 A kötetben olvasható teológiai, szociológiai tanulmányok és személyes hangú bizonyosságtételek többségükben fiatal szerzői arra keresik a választ, hogy milyennek képzelik el a jövő egyházát. Esélyt látnak a mai társadalmi változásokban az egyház jövőjét illetően, amennyiben az hű marad küldetéséhez, és hirdeti az Isten szeretetének megbékéltetett erejéről és a keresztyén ember szabadságáról szóló üzenetet. Eszmecserére hívnak egyháztagokat és kívülről, hogy együtt gondolkodjanak a múlt örökségét és az új utakat egyaránt vállaló egyházi élet lehetőségeiről a 21. században. (1400 Ft)

LUKAS FISCHER
Kálvin öröksége és a református
egyházak jelenkori szakadásai

Fordította: Elekes Tibor
Formátum: Ak/40; 80 oldal; kartonált
 (380 Ft)

FAZAKAS SÁNDOR
Emlékezés és megbékélés
 A múlttal való szembesülés egyházi és teológiai kritériumai

Formátum: B/5; 180 oldal; kartonált
 Súlyos, társadalmat, egyházunkat, gyülekezeteinket, sőt családjainkat is megosztó problémát jelent a történelmi bűnök feldolgozásának hiánya. A világ egyfelől újra és újra vagy „árkok betemetése” jelszóval az eltussolás, a felejtés útját, vagy a különböző érdekek szerinti leplezést, pellengérré állítást, kiközösítést választja. Ez alól az egyházak sem kivétel. Pedig az egyház azzal tartozik a társadalomnak, hogy bizonyosságot tegyen, kéréljen, meghívjon a *megbékélésre*, amely megszakítja a folyton újratermelődő bűn láncolatát. Ennek, látva a 20. század történelmi bűneit, egyetlen módja lehet: az *emlékezés*, a múlt közös feldolgozása. A *megbékélés fórumainak* megteremtésére kell törekednünk, ahol az áldozatok visszanyerhetik emberi méltóságukat, s egyben a bűnösök, megvallva bűneiket, újból beilleszkedhetnek a közösségbe, a társadalomba. A *megbékélésre hívás: hitvallás* – állítja a szerző. E kitűnő, a hazai kortárs teológiai irodalomban hézagpótló munkát a Magyarországi Református Egyház Zsinata nívódíjjal jutalmazta. (1350 Ft)

MOLNÁR MIKLÓS
„Csak légy egy kissé áldott
csendben...”

Formátum: A/5; 272 oldal; kartonált
 „A református kegyességben fontos szerepe van a »csendességnek«. Azt értjük ezalatt, hogy mindennapjaink ritmusában van néhány perc (vagy óra), amelyet bibliolvasással, imádsággal, Isten előtti elcsendesedéssel töltünk.”
 A kötet válogatás a szerzőnek a *Reformátusok Lapja* hasábjain korábban megjelent elmélkedéseiből. (990 Ft)

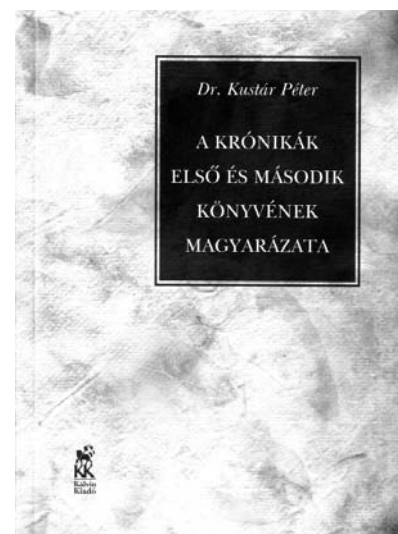
UWE WOLFF
Hol volt Jézus Nagypéntek és
Húsvétvasárnap között?
 Jézus élete korunk számára elbeszélve

Fordította: Gormon András
Formátum: A/5; 136 oldal; kartonált
 Híres emberekről életrajzokat írunk. Minél ismertebbek, annál nehezebb elválasztani az igazságot a képzelettől. A rockzene nagy csillagairól, John Lennonról, Madonnáról vagy Jim Morrisonról alkotott képünk mindig a költészet és a valóság keveréke. Jézusról sem lehet objektív életrajzot írni. Már a bibliai szerzők is így látták, és rögtön négy, róla szóló elbeszélést állítottak egymás mellé. (Részlet a *Holland volt-e Jézus című fejezetből*) (1200 Ft)

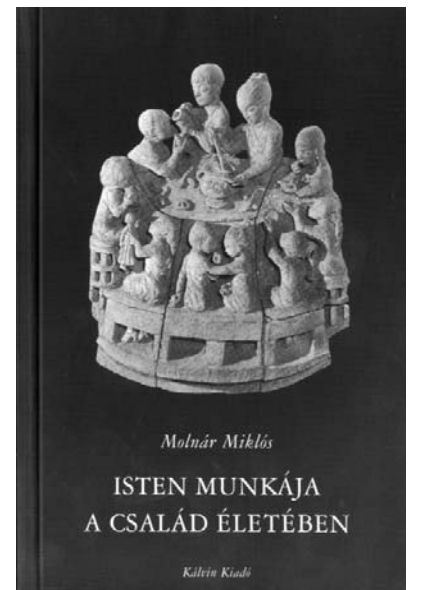
DR. KUSTÁR PÉTER
A Krónikák első és második
könyvének magyarázata

A kéziratot lektorálta és sajtó alá rendezte: Dr. Kustár Zoltán
A/4, 172 oldal, kartonált
 A kanonikus iratok eredeti sorrendjében ez a könyv a Biblia utolsó könyve. A választott nép történelmének azt a korszakát tekintti át, amelyről a Királyok két könyve is tudósít. De miért van a Bibliában ugyanarról a korról – a királyság koráról – kettős tudósítás? (...) Az ószövetségi kánontörténeti kutatás minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a könyv a babiloni fogság után, a Szentföldre visszatérési és újjászervező gyülekezet körében keletkezett a Kr. előtti 4. században. (...) Az új történelmi helyzetben, hallva Isten kijelentését, a választott népek végig kell gondolnia eddigi történelmét ahhoz, hogy feltáruljon előtte mindaz, amit eddig nem értett vagy rosszul értett, és hogy meglássa: Isten már akkor lerakta a jelen alapjait. Ez az emlékezés erőt ad a kijelentésnek való engedelmeskedéshez, s ugyanakkor eligazítást nyújt a jelen problémáira. A régi idők tanítanak megérteni a jelent. Mikor a választott nép Isten igéjének engedelmeskedve gondolja végig történelmét vagy annak egy szakaszát, egyszerre megszólal a múlt. (Részletek a bevezetésből) (790 Ft)

MOLNÁR MIKLÓS
Isten munkája
egy család életében
 Az 1Mózes 37–50 alapján

Formátum: A/5; 92 oldal; kartonált
 Az ószövetségi József-történet szinte kimeríthetetlenül gazdag. Sokféle szempontból vizsgálhatjuk, és mindahányszor újabb és újabb üzenete lesz számunkra. Ezúttal a „család” nézőpontjából gondolhatjuk végig ezt a réges-régi történetfűzert, s lehetünk részesei mi is az eseményeknek. Talán nem is akad olyan rész, amelyből ne tanulhatnánk meg valamit, ne ismerhetnénk magunkra: örömeinkre és konfliktusainkra családunkban vagy tágabb környezetünkben. (440 Ft)

DR. KÖRPÖLY KÁLMÁN
Névtelen hősök
 Édesanyák és nagymamák
Formátum: Ak/40, 48 oldal; kartonált
 Tizenegy rövid életkép azokról, akikről egyetlen napra sem lenne szabad megfeledkeznünk. (190 Ft)

PETER SPANGENBERG
Kicsinyek nagy kérdései
 Tanuljunk meg a gyerekekkel hinni

Fordította: Gromon András
Formátum: A/5; 148 oldal; kartonált
 Előttünk egy kép: a nagypapa beszélget az öleiben ülő gyermekkel. E kötet fejezetei ilyen beszélgetéstorodékat tartalmaznak, s az azokat megelőző felnőttes gondolatokat. Mert a gyermekkel szinte mindenről lehet beszélgetni, még a vallási kérdésekről is, Istenről, életéről és halálról egyaránt, ha ismerjük a módját. Ha tiszteljük és komolyan vesszük őket, ők megbíznak bennünk, kérdezni fognak, és követni fogják azt, akinek mi is a nyomában járunk. (950 Ft)

A Magyarországi Református Egyház
Kálvin János
Kiadója

1113 Budapest, Bocskai út 35.
 Telefon: 1/386-8267, 1/386-8277,
 telefax: 1/466-9392
 E-mail: kalvin.kiado@mail.datanet.hu

Vásároljon 10% engedménnyel a Kálvin Kiadó honlapján! www.datanet.hu/kalvinkiado/

Dies Academicus

Tisztelettel meghívjuk az Evangelikus Hittudományi Egyetem 2005. évi Dies Academicusára, melyet április 21-én, csütörtökön 9 órai kezdettel rendezünk meg. Az akadémiai nap középpontjában József Attila istenes versei állnak. Ezzel is tisztelgünk a költő emlékének születésének 100. évfordulóján.

PROGRAM

9.00: Megnyitó – dr. Fabiny Tamás egyetemi docens
9.10: József Attila késői istenes verseinek motivációi – Beney Zsuzsa költő
9.45: „Hogy valljalak, tagadjalak...” – Jelenits István piarista szerzetes tanár
10.20: József Attila és a transzcendencia – Kovács Imre evangélikus lelkész
10.55: Szünet
11.15: filmvetítés
12.00: „A Semmi ágán ül szívem...” – Udvaros Béla színházi rendező
12.40: Zene – Kéri György, az első magyar skót dudás; közreműködik Galkó Balázs színművész és az EHE énekkara Csorba István vezetésével
13.15: Ebéd, előzetes jelentkezés alapján (az ebédre jelentkezni április 18-ig lehet a rektori hivatalban)

Meghívó a téli kántorképző tanfolyam vizsgájára és a hozzá kapcsolódó Kiss János-émlékünnepélyre

Az evangélikus Kántorképző Intézetben, a főtí Mandák Otthonban április 30-án, szombaton délután emlékezünk meg Kiss Jánosról, aki tizenöt évvel ezelőtt hunyt el.

Kiss János (1912–1990) a fiatalabb nemzedék számára mint a kántorképző vezetője vált ismertté, de tudjuk, hogy a II. világháború utáni években az evangélikus evangélizációban is meghatározó munkatársa volt. A szigorodó egyházúldozás korában lett a konferencia-központról leleményesen kántorképzővé alakított Mandák Intézet vezetője, költőien fogalmazva: a kántorképzés atyja. Ebben a minőségben évtizedeken keresztül hirdette fáradhatatlanul az evangéliumot, s fiatalok több nemzedékét vezette a megváltó Krisztus ismeretére.

Sokunknak van tehát oka a hálaadásra: mindnyájunknak, akik ma is emlékszünk áldásos szolgálatára, s a tőle tanult módon Istent dicsőítjük érette.

A DÉLUTÁN TERVEZETT PROGRAMJA:

14.30: A 2004–2005 évi téli kántorképző tanfolyam vizsgája
15.45: Emlékünnepély – Gáncs Péter püspök bevezető gondolatai, Bálint József kar-nagy visszaemlékezése; a Mandák kórus szolgálata
17.00: Emléktábla-avatás – D. Székely Imre püspök igehirdetése; az emléktábla fel-avatása

(A délelőtti folyamán érkezőknek – előzetes jelentkezés esetén – 13.30-kor ebédet tudunk kínálni. Távol lakó testvéreink a Mandák Otthonban tölthetik az éjszakát. Kérjük, hogy az erre vonatkozó igényt is előre jelezzék. Tel.: 27/538-305, cím: 2151 Fót, Berda J. u. 3.)

Szeretettel hívjuk érdeklődő testvéreinket a közös hálaadásra!

A Kántorképző Intézet igazgatótanácsa

MATT – segítő percek gyászolóknak

Mindenki megszenvedi a részvétnyilvánítás perceit egy temetés után. Nem gördülnek a szavak, vagy folyékonyra, ám üresre sikeredik együttérzésünk kinyilvánítása. Segítség lehet ilyenkor az Evangelikus Missziói Központ új kazettája, mely MATT – segítő percek gyászolóknak címmel jelent meg.

Amikor elveszítünk valakit, úgy érezzük, „mattot kapunk” Istentől. Hogyan lesz ebből a sokkból továbblépés, és hogyan lehet a fekete mezőről ismét a világosra lépni – erről tanúskodik ez a prózás-verses-énekes-zene hanganyag, mely Czipott Géza és Nyakó Júlia színész házaspár közreműködésével készült.

A kazettát gyülekezeti lelkészeknek és magánszemélyeknek egyaránt ajánljuk.

A kazetta megrendelhető az Evangelikus Missziói Központ címen (1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.; tel.: 1/400-3057; e-mail: evmis@lutheran.hu).

Pályázat tanítói állásra

A Nyíregyházi Evangelikus Általános Iskola igazgatója pályázatot hirdet egy fő tanítói állásra, egyéves szerződéses helyettesítésre. A pályázónak iskolaotthonos szervezésben, első osztályban kellene tanítania a matematika tantárgycsoportot, valamint keresztény szellemiségben kellene nevelnie a gyermekeket.

A pályázathoz mellékelni kell egy önéletrajzot, a pedagógiai munkával kapcsolatos elképzeléseket, az oklevél fénymásolatát és a lelkészi ajánlást. Elsősorban evangélikus vagy református tanítók jelentkezését várjuk.

Fizetés a Kjt. szerint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2005. április 30.

A pályázat elbírálásának határideje: igazgatótanácsai meghallgatás után 2005. május 31.

Az állás elfoglalásának ideje: 2005. augusztus 16.

A pályázatot a következő címre kell beküldeni: a Nyíregyházi Evangelikus Általános Iskola igazgatója, 4400 Nyíregyháza, Luther u. 7.

„Hogy valljalak, tagadjalak...”

József Attila istenes versei

Mit tudunk arról a száz éve született költőről, aki a „nincsen apám, se anyám, se istenem, se hazám” dacosságától a „fogadj fiadnak, Istenem” fohászáig jutott el? Miként történhetett, hogy ő „a görögkeleti vallásban nyugalmat nem lelt, csak papot”? Mennyiben határozta meg istenkeresését az apa korai elvesztése, majd a marxizmus, illetve az abból való kiábrándulás? Segítség talált-e a freudizmusban és a pszichoanalízisben? Lehet-e, szabad-e Istennel szinte komázni, ahogy ő írja: „Ha rikkancs volna mesterséged, / segítnék kiabálni néked”? Ott ténfereget-e Isten a golyózó gyerekek között? Mennyiben határozta meg a költő világképét bibliai olvasmányok? Miként hatottak rá apokrif elbeszélések és haszid legendák? Milyen körülmények között vett részt az evangélikus egyháznak azon a pályázatán,

amelynek keretében az Erős vár a mi Istenünket magyarrá fordította? Melyik szövegváltozat a helyes: „Ó, boldog az, kinek van istene”, vagy pedig „boldog ha zug, kinek van istene”? Milyen jelentősége van annak, hogy az istenes és a Flóra-versek együtt szerepelnek? Hogyan keresgél istenhulladékok, istendarabkákat a lompos és lucskos kutya? Mennyiben volt a költő szenvedő szent? Miként hatott rá a bűntudat? Mi a Semmi? Miért maradt töredékben az az 1937 októberben írt vers, amely így kezdődik: „Az Isten itt állt a hátam mögött / s én megke-rültem érte a világot”? Miképpen lehet egyaránt szüksége, hogy valja és tagadjja az Istent?

Egyebek mellett ezek a kérdések hangzanak el a Duna Tv Isten kezében című sorozatműsorának József Attila istenes verseit bemutató adásában. A vála-

szakot Galkó Balázs színművész, Gyurkovics Tibor író, Jelenits István piarista szerzetes tanár, Kovács Imre evangélikus lelkész és Tverdota György irodalomtörténész, esztéta próbálja megadni. A műsor április 16-án, szombaton 12.10-kor kezdődik.

Ugyanez a téma kerül az Evangelikus Hittudományi Egyetem idei Dies Academicusának fókuszába április 21-én, csütörtökön a 9 és 13 óra közötti előadás-sorozatban, amelyben a fenti előadók mellett Beney Zsuzsa költő és Udvaros Béla színházi rendező fejt ki gondolatait József Attila istenes verseiről.

Szeretettel hívjuk fel olvasóink figyelmét erre a két ünnepi programra. A hét-köznapi estéjén pedig érdemes lehet otthon, csöndben lapozgatni a száz éve született költő verseskötetét.

■ -Y -S

Csendes estéli zsoltár

Ó, Uram, nem bírom rímbe kovácsolni dicsőségedet.
Egyszerű ajakkal mondom zsoltáromat.
De ha nem akarod, ne hallgasd meg szavam.

Tudom, hogy zöldel a fű, de nem értem minek zöldel, meg kinek zöldel.
Érzem, hogy szeretek, de nem tudom, kinek a száját fogja megégetni a szám.
Hallom, hogy fű a szél, de nem tudom, minek fű, mikor én szomorú vagyok.
De ne figyelmezz szavamra, ha nem tetszik Neked.

Csak egyszerűen, primitíven szeretném most Neked elmondani, hogy én is vagyok és itt vagyok és csodállak, de nem értelek.
Mert Neked nincs szükséged a mi csudálásunkra, meg zsoltárolásunkra.
Mert sértik füledet talán a zajos és örökös könyörgések.
Mert mást se tudunk, csak könyörögni, meg alázkodni, meg kérni.

Egyszerű rabszolgád vagyok, akit odaajándékozhat az Isten.
Határtalan a birodalmad és hatalmas vagy meg erős, meg örök.
Ó, Uram, ajándékozz meg csekélyke magammal engem.

De ha nem akarod, ne hallgasd meg szavam.

(1922. július–augusztus)

Nem emel föl

Nem emel föl már senki sem,
belenehezültem a sárba.
Fogadj fiadnak, Istenem,
hogy ne legyek kegyetlen árva.

Fogj össze, formáló alak,
s amire kényszerítnek engem,
hogy valljalak, tagadjalak,
segíts meg mindkét szükségemben.

Tudod, szívem mily kisgyerek –
ne viszonozd a tagadásom;
ne vakítsd meg a lelkeket,
néha engedj, hogy mennybe lásson.

Kinek mindegy volt már a kín,
hisz gondjaid magamra vettem,
az árnyékvilág árkaiban
most már te őrködj énefeletem.

Intsd meg mind, kiket szeretek,
hogy legyenek jobb szívvel hozzám.
Vizsgáld meg az én ügyemet,
mielőtt magam feláldoznám.

(1937)

MARTIN LUTHER

Erős vár a mi Istenünk

József Attila fordítása

Erős vár a mi Istenünk,
Kemény vasunk és vértünk.
Inségben együtt van velünk,
Megvált és harcol értünk.
Kél az ősi rossz,
Bajvető gonosz,
Csel vad fegyvere,
Erőszak övele,
A földön ő az első.

Önnön erőnk csak délibáb
És bizony esnénk esten.
De harcba küldte Egy Fiát
Értünk maga az Isten.
Kérded-é, ki az?
Jézus, az igaz.
Sok had, Egy a fő,
Nincs Isten más csak Ő,
Krisztus a Győzedelmes.

S ha földön ördög nyüzsgene
És elnyelni akarna,
Meg nem riadnánk – ellene
Győz hitünk diadalma.
A világi úr
Tombolhat vadul,
Semmit sem tehet,
Ő megítélteget.
Megendül egy szavunkra.

Él, áll az ige igazul,
Akárki vesse-hányja.
Táborainkra száll az Úr
Szent Lelke, adományja.
Jóhír, nő, család,
Jószág, test, világ
Veszhet, vihetik
Veszendő kincseik, –
Miénk marad az ország.

Száz éve született...

„Mikor születtem, a kezemben kés volt –
azt mondják, ez költemény.
Biz tollat fogtam, mert a kés kevés volt:
embernek születtem én.”
(Azt mondják)

Joggal vetődik fel a kérdés József Attilával kapcsolatban, hogy hol a helye ma a magyar költészetben. Az éppen száz éve született „szerencsétlen” életű költőseni mára klasszikussá vált. Örökre beírta magát a tankönyvekbe, antológiák kihagyhatatlan szereplője, tanulmányok sokaságának tárgya lett. Sokan ezért „agyontanított” nemzeti poétát látnak benne. Mi tagadás, ugyan lekopott róla a „pártköltőség” máza, ismertségben mégis talán egyedülként kel versenyre a legtöbb nyelvre fordított előddel, Petőfi Sándorral – ám nem mellékesen propagandacélra való felhasználása nélkül is van, maradt olvasóközönsége.

Hányatott sorsa, árvasága, beteges szorongása nélkül aligha született volna meg örökké analízis költészet. Tragédiája pedig utat nyitott ahhoz, hogy zse-nije felszínre kerülhessen.

A fő kérdés ma az lehet, hogy van-e lét-jogosultsága, van-e értelme, „üzene” a legújabb korban a költő életművének. Van-e, maradt-e aktualitása ennek az erősen befelé forduló, útkereső (és utat nem találó) költészetnek? Ha kicsit magunkra tekintünk, belátjuk, hogy bizony lehet, mert az ember nem lett jobb, és nem lett erősebb sem. Út- és kiútkeresése egyaránt vonatkozik életre, szerelemre, Istenre.

„Ettől, nézd – éhezem. Takarj be – fázom.
Ostoba vagyok – foglalkozz velem.
Hiányod átjár, mint huzat a házban.
Mondd, – távozzon tőlem a félelem.”
(Gyermekké tettél)

A héten a költő áll a figyelem fókuszában, de az év hátralévő részében is több rendezvényen emlékeznek meg róla. A hagyományos József Attila-kép átalakulóban van, új tartalmakkal töltődik fel, és az elavult darabok leszakadnak róla. Legyünk tanúi és résztvevői ezeknek a változásoknak!

■ KAPI DÁNIEL

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

Icu néni

► **Pagács Pálné, Icu néni** a kiskőrösi ötgyermekes **Bajusznaics** család középső gyermekeként jött a világra egy öregszozlói kis tanyán hetvennégy évvel ezelőtt. Tizenhét évesen ment férjhez, harmincnégy évesen már nagymama volt. Ma népes család veszi körül; két leánya, hat unokája, öt dédunokája örvendeztetni meg. Tartalmas életet él férjével, soha nem unatkozik. Idős kora ellenére rendszeresen kijár dolgozni a szőlőbe, s a kiskőrösi evangélikus gyülekezet presbitereként az egyházi rendezvényekről sem marad el. Szerdánként házi bibliára jönnek hozzá a környékbeliek, s a betegeket is rendre látogatja. Nyugdíjából rendszeresen segíti a rászorulókat. Nem hord ékszer, hiszen – amint mondja – amíg csak egyetlen nélkülöző is él a világon, addig ő minnek cicomázza magát... Értékes ember, példaképe lehetne a ma ifjúságának. Hallgassuk csak!

– Nagyon szeretem Jézus Krisztust, mert nekem mindig kimenekedést adott minden bajomból, és segített, amikor nehéz helyzetbe kerültem. Aki egyszer megismeri szeretetének forrását, az egész életében meríteni tud ebből a szeretetből. Lehet, hogy csak apró dolgokban nyújtja felénk a kezét, s mi észre sem vesszük, ha nem figyelünk kellően. Szeretem az egyházamat is. Szeretek szolgálni, és ahol csak tudok, ott jelen vagyok. Hosszú éveken át képviselőként szolgáltam gyülekezetünkben, ma presbiter vagyok.

Csodálatos dolognak tartom, hogy a Jóisten lehetővé tette, hogy hetvennégy évesen még tudok kerékpározni, annak ellenére, hogy jó néhány betegségen át-estem már. Hit nélkül képtelenség élni. A tértelenség sem a kenyerem; soha nem is volt szokás a családukból. Emlékszem, édesanyám, mire mi felkeltünk, már begyújtott a kemencébe, és elkészítette számunkra a reggelit. Édesapám haladó gondolkodású, háborút járt parasztember volt. Sokat olvasott, és miniket is a betű szeretetére nevelt – mindezt amellet, hogy rengeteget dolgozott,

mert bizony nagy szegénységben éltünk. Szegényen, szerényen mégis nagy boldogságban telt napjaink sora. Nagyobb becsülete volt mindennek, mint manapság, és egymáshoz is jobban ragaszkodtunk.

Mindig akadt valami közös program a nap végére is. Ősszel a kukoricafosztás teltette meg tartalommal az estéinket. Susztát készítettük, melyet a szőlőkötözéshez használtak, közben pedig beszélgettünk, énekeltünk. A fiúk tökből lámpást faragtak, otthonról hoztunk pogácsát, és egy harmonika is mindig előkerült valahonnan. A tollfosztás is a téli esték unaloműzője volt. Már kilenc-tíz éves korunkban legettünk a libákat, a tollaikból elkészültek a stafirung párnái és dunyhái. Egy dunyha és négy párna a tisztaszobába került dísznek, egy dunyha és két párna pedig mindennapos használatra készült. Mi, lányok szedegettük, tépdestük a tollpíhéket a vastag szárról, anyáink pedig összeszedték a píhéket. A fiúk meg időnként tréfálkoztak velünk, például galambot hoztak az ingük alatt, és szabaddon engedték a tollfosztó asztal mellett... Lett is ribillió, szállt a toll mindenfelé.

Húsvét előtt böjtöt tartottunk. Mint az idén is, felkerült a fekete terítők az asztalra, esténként közösen imádkoztunk, és egyetlen alkalmat sem mulasztottunk el, hogy elmehessünk Isten házába, ahol erőt merítettünk a prédikációból, megnyugodtunk, ha valami fájt a lelkünknek, ahol együtt örülhettünk mások boldogságának, és ahol találkozhattunk gyülekezeti társainkkal is.

Húsvéthétfőn a belső szobában terítettünk meg; előkerült a böjt alatt nélkülözött sonka, a kolbász és a keményre főtt tojás is. Édesanyám kocsonyát készített, kalácsot sütött, amely nélkül Kiskőrösön elképzelhetetlen volt az ünnep.

Jólesik visszagondolni ezekre az időkre; nézegetem a fényképeket, eltűnök a múltban. Nem most volt, de mintha ma történt volna, olyan közelnek tűnik. Nem voltunk gazdagok, néha nekünk is alig volt elég az étel, de édesanyám minden szombaton sütött valamit, és vitt a szomszédok lakó gyerekeknek is. Megtanította nekem, hogy a szeretet, a hit és az adakozás építi az embert.

■ Lejegyezte BODA ZSUZSA (Kiskőrös)

Kedves Gyerekek!

► **Közkívánatra két hete újra elindult lapunkban a gyermekrovat Gyermekvár néven. Füller Tímea segítségével megismerkedhettek Jónával, a képzeletbeli kislánnyal, aki a kapernaumi százados házában lakik; édesanyjával, akit mindenki csak Eszter mamának hív, és Simonnal, Jóna kis barátjával. Ők ketten sok csodát látnak Jézus földi életéből, amelyeket el is mesélnek nektek. Minden történet végén egy-egy rejtvényt oldhattok meg. A helyes megfejtést minden alkalommal küldjétek el a szerkesztőség címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. A hetedik rész után sorsolást tartunk, amelyen három szerencsés megfejtő értékes könyv- és játéksomagot nyer. Aki minden alkalommal beküldi a helyes megfejtést, annak a neve hétszer kerül a kalapba, így nagyobb esélye van arra, hogy nyerjen.**

2.

Másnap reggel hétágra süt a nap, és a konyha felől csodálatos illatokhoz a friss szél. Hamarosan megérkezik Jóna barátja, Simon is, és a két csibész eltűnik a kertben. Eszter mama hiába szölongatja őket, hogy jöjjenek segíteni vizet hordani, sehol senki. Csak Klaudiusz úrfi szavára kerül elő a két dologkerülő.

– Jóna, fontos dolgot szeretnék rád bízni – kezdi a fiatalember komolyan, de a szája szöglete mosolyra húzódik, mint mindig, ha a kislánnyal beszél. „Kedvel a fiamat” – gondolja magában Eszter mama, és későbbre halasztja az előbbi bujóska miatti szidást.

– Apám a múltkor elfelejtett pénzt vinni magával, és adós maradt a vámnál. Te már nagy és ügyes fiú vagy. Menj el szépen a vámszedő Mátéhoz, és add át neki ezt az erszényt. Benne van a tartozás. Pontosan annyi, amennyi jár. Ha vitatkozna az a semmirekellő, mondd meg neki, hogy apámnál reklamáljon.

Eszter mama csodálkozva veszi észre, hogy Klaudiusznak beszéd közben szinte szikrákat hány a szeme. Jaj, ha még ezt a szelíd embert is így ki tudja hozni a sodrából ez a Máté! Bizony, szégyellhetné magát! Eszter mama megigazítja Jóna ruháját. Hihetetlen, hogy milyen rendetlenül áll ezen a gyereken minden ruha. Aztán végignézi Simonon. Hm, hm, az övé se különb, sőt, el is szakadt egy picit. Fára mászott ez a két csibész, semmi kétség. Gyorsan megvarrja az ágtépte részt, aztán még inti a gyerekeket, hogy nagyon figyeljenek ám az úton. A fiúk vidáman bólogatnak, tán oda se figyelnek, mennének már inkább, szeretik az efféle lóti-futi feladatokat.

Máté, a vámszedő asztala előtt hosszú sor szokott állni, de most sehol senki. Vajon merre keressék?

– Menjünk a házához, talán beteg – tanácsolja a kis Simon.

Nincs is messze Máté háza – bár inkább nevezhetnék palotának –, melyet az emberektől összezsáolt temérdek

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

pénzből épített a vámszedő. Odafelé menet a fiúk azon tanakodnak, hogyan tudnak majd Máté bácsival beszélni, ugyanis egyikük se merne bemenni a háza. Kitalálják ezért, hogy majd kiabálnak az ajtóból. Amikor odaérnek, döbbenet állnak meg a küszöbön, mert Máténál vendégek vannak. Nem is akárcsak: Jézus és a barátai. Közöttük van Simon apukája is. Most akkor be szabad menni, vagy sem? A fiúk tanácstalanul néznek egymásra.

– Máté bácsi, Máté bácsi! – kiált be Jóna. – Ezt az erszényt a gazdám, Július százados úr küldi. A múltkor adós maradt a vámnál. Azt üzeni, hogy pontosan annyi van benne, amennyi jár.

A rossz hírű vámszedő arcán furcsa mosoly fut át. Látszik rajta, hogy zavartan van. Közlebb lép, kicsit oldalra billenti a fejét, aztán megvakargatja a szakállát, és csak áll ott lehajtott fejjel, tétován. Nem kap mohón a pénzes zacskó után, ahogy szokott. Ki tudja, mi járhat a fejében. Végül csendesen így szól:

– Vigyétek vissza ezt a pénzt, fiúk! Sőt egy aranypénzt még adok is mellé, mert a múltkor csúnyán becsaptam a gazdákat. Pedig rendes ember, nem érdemelte meg. Nézzétek, ez még itt az övé. Menjétek békével, és mondjátok meg neki, hogy a régi Máté nincs többé – mostantól új életet kezdek, mert találkozom Jézussal.

A szobán halk, döbbenet morajlás fut át, a fiúk zavartan szorongatják az erszényt. Jóna megvakarja a fejét. Meglepi, hogy Máté bácsi ilyen furcsán viselkedik. Aztán ránéz a mosolygó Jézusra, majd megfogja Simon karját, és vidáman hazaszaladnak, hogy elújságolják az újabb csodát.

2. Számold meg, hogy hány aranypénzzel tartozott a vámszedőnek Július százados! Ha az eredményt beírod a négyzetbe, kiderül, hogy pontosan hol olvasható ez a történet a Bibliában.

Máté evangéliuma, fejezet, 9. vers

Freudi elszólás?

■ DEÁK LÁSZLÓ

Húsvét utáni első vasárnap volt. A hódmezővásárhelyi evangélikus templom oltárja előtt álltam, és a gyülekezet a kezdő ének utolsó versszakát énekelte: „Jézusunk nevének zengjen hála-ének...”

Az Agradámot fogtam, és a kezdés előtt még egy pillantást vettem a szövegre: „Húsvét után 1. vasárnap: Quasi modo geniti. Liturgikus szín: fehér.” Liturgikus? Megakadt a szemem ezen a különös kifejezésen, és a helyes „liturgikus” szó helyett a „letargia” jutott az eszembe. Letargikus-e Isten népe 2005 húsvétja után? Olyanok vagyunk, mint Jézus tanítványai a kereszthalált követően,

akik képtelenek voltak felfogni, hogy Jézus valóban feltámadt?

Nézem az arccokat, és arra gondolok, hogy talán tényleg ilyen letargikusak vagyunk még mindig. Nem hasít a szívünkbe húsvét fénye; hiába a fehér a liturgikus szín ezen a vasárnapon, a lelkünk szürke és fáradt. De belém hasított az evangélium is: a kegyelmes Isten nem hagy el minket! Ahogy egykor Palesztina földjén az emmausi tanítványok mellé szegődött, ahogy megjelent tanítványainak, és élő hitre hívta a tamáskodó Tamást, úgy jön felénk – letargikus és megfáradt tanítványai felé – is.

...elkezdődött az istentisztelet, és újra szólt a megtérésre hívó, élő ige: „Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.” És a gyülekezet válasza: „Ámen! Úgy legyen!”

Valaki az anyakönyvből

A középkorú férfi idős édesapja temetését jött bejelenteni egyik délelőtt. Fel volt háborodva, amikor a hivatalban közölték vele, hogy a lelkész éppen Révfülöpn van hivatalos elfoglaltság miatt, de mihelyt hazaér, telefonon keresni fogja. Hangot is adott elégedetlenségének, amiért ismét be kell majd jönnie a temetés miatt. Érezte, hogy az egyház bizony nem végzi jól szolgálati feladatát. Mentorommal végül megegyeztek egy másnapi, közvetlenül a presbiteri gyűlés utáni, kora esti időpontban, mely mindkettőjük számára megfelelő volt. Mivel azonban a gyűlés a tervezettnél néhány perccel tovább tartott, én fogadtam az illetőt. Mikor kis türelmét kérve helyet kínáltam, pillantásával jelezte újbóli elégedetlenségét.

Jobb ötletem nem lévén átnyújtottam neki gyülekezeti hírlevelünket, s miután furcsán nézett rám, hozzátettem, hogy ez a kis nyomtatvány nem csupán közösségünk tagjainak szól, hanem szeretettel adjuk mindazoknak, akik csak egyszer is kapcsolatba kerülnek egyházzal. Tekintete ekkor már kezdett enyhülni, és sietve jegyezte meg, hogy ő tulajdonképpen evangélikus, sőt itt konfirmált, de erre már csak halványan emlékszik; arra a kérdésemre, hogy esetleg itt is keresztelték-e, már nem tudott felelni. „Nézzük meg!” – javasoltam. A jelenlegi, 1954 óta használt anyakönyv legelső oldalán találtam meg a nevét. Néhány hónapos korában, több mint ötven évvel ezelőtt keresztelték gyülekezetünkben. Ezen eltűnök. Milyen különös is az, hogy itt

őriznek róla egy bejegyzést élete kezdeti időszakából! Egy eseményről, amelyre már senki sem emlékszik; egy emberről, akit e közösségben senki sem ismer.

„Tulajdonképpen evangélikus vagyok” – ismételti rövid beszélgetésünk során többször is. Kiemel egy-egy momentumot az életéből. Hitvesi gyászát, amikor feleségétől kellett búcsút vennie. Örömet, hogy később új társat talált. „Tulajdonképpen evangélikus vagyok” – mondja, mint-ha nem is engem, hanem önmagát győzködné. „Mondtam is a páromnak – folytatja –, hogy egyszer érdemes lenne elmenni a templomba, de hát ez nem olyan egyszerű, hiszen ott idegenek lennének, és nem is ismerjük a szokásokat...” Buzdítom, hívogatom: jöjjenek el, ismerkedjenek meg azokkal a bizonyos ismeretlen szokásokkal, a gyülekezettel és Istennel is.

A beszélgetésünk közben megérkező lelkészt már sokkal szelídebben fogadja, s miután lopva bepillant a lelkészi naplóban sorakozó bejegyzésekre, hangot is ad csodálkozásának. Hiszen ő nem is sejtette, hogy itt az egyháznál ilyen sok és sokféle feladata van egy lelkésznek!

Egy ismeretlen, megsárgult anyakönyvi bejegyzés arcot öltött számomra azon az estén, s egy elégedetlen férfi megtudott valamit egyházáról. Remélem, lesz még alkalmam Isten áldását kívánva köszönni el tőle. Talán az édesapja temetése utáni vasárnapon eljön gyülekezetünkbe feleségével együtt, ahol imádságban visszik az elhunytat és a gyászolókat Isten elé. S talán nem ekkor látjuk majd őt utoljára...

■ HULEJ ENIKŐ

HETI ÚTRAVALÓ

Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. (2Kor 5,17)

Húsvét ünnepén után a harmadik héten az Útmutató reggeli igéiben János és Pál személyes vallomásaikat olvashatjuk az örök öröm forrásáról, a Krisztusban elnyert új életéről. Krisztus nélkül nincs üdvösség, ezért: Jubilate! „Örvendj, egész föld, az Istennek! Zengjétek dicső nevet, dicsérjétek dicsőségét!” (Zsolt 66,1–2) Mi a titka Jézus ujjongó gyülekezetének? „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmi sem tudtok cselekedni.” (Jn 15,5) A hit győzelme kettős Isten gyermekei életében: a kezdeti győzelem a megtéréskor és a folyamatos győzelem napról napra. A szeretettel együtt a hit jellemzi a vezérgigéinkben említett új teremtést: „Aki hiszi (...) és szereti (...) Isten-t” (1Jn 5,1–2). Luther szerint „az öröm titka ez: tartsa magát az ember teljes szívvel az ígé-hez, vigasztalván magát Krisztus drága ígéretével, hogy ő az Atyával együtt velünk marad, s megoltalmaz, hogy semmi baj ne árson, ördög s világ semmi hatalma el ne tiporjon, se tőle el ne szakítson. Ebben mindig örömet s vigaszt lelünk, sőt egyre örvendező-pek leszünk.” Pál szerint is nagy szükségünk van az evangélium szabadító erejére és a hitre, mert Isten haragját és ítéletét nyilatkoztatja ki „azok ellen, akik gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot (...), és a halhatatlan Isten dicsőségét felcsérlelték emberek és madarak, négylábúak és csúszómászók képével” (Róm 1,18,23). A heti ige ellenpéldájának felvázolása után arra indítja Pál Krisztus szorongató szeretete, hogy minden új teremtést az emberek közötti és az Istennel való megbékélésre szólítson fel; Isten „megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát” (2Kor 5,18). Amint egykor a benne hívó zsidókhoz, úgy szól ma élő gyülekezetek tagjaihoz az élő Krisztus: „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36) a bűntől – ez Isten gyermekeinek igazi szabadsága! Pál abban látja a Szentlélekben való öröm okát, hogy Isten, „aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeket is a bennetek lakó Lelke által” (Róm 8,11). Jézusnak azért kellett meghalnia, „mert Isten Fiává tette magát”, noha Pilátus háromszor is kijelenti: „...én nem találok bűnösnek.” (Jn 19,6; 18,38; 19,4,6) „Ecce Homo” – íme, a helyettünk halálra ítélt, megkorbácsolt és kigúnyolt ember... János a keresztig elkísérte Urát, s megadott neki, hogy előre lássa az örök öröm városát, a mennyi Jeruzsálemet, ahol helyreáll a bűn miatt megromlott és „elveszett paradicsom”. Az édenkert új lakói Isten és a Bárány véren megváltott szolgái, akik számára „a régi elmúlt, és íme: új jött létre”, s „az Úr Isten fénylik fölöttük, és uralkodnak örökkön-örökké” (Jel 22,5). Miklós deákkal mondjuk: „Már elmegyek az örömben, / Paradicsomnak kertjébe, / A boldogultak helyére.” (EÉ 508,1)

■ GARAI ANDRÁS

RAJZ: JENES KATALIN

Igen, Atyám!

Németh István (1926–2005)

► **A gyászjelentés arról adott hírt, hogy a szekszárdi evangélikus gyülekezet évtizedeken át szolgáló lelkipásztora néma méltósággal hordozott szenvedés után, életének 79. évében, március 9-én hazatért Istenéhez. Mint testvére és végig mellette szolgáló orgonista kántora emlékezem meg életútjáról.**

Németh István lelkészcsaládban nőtt fel, édesapja a szekszárdi gyülekezet szervező és templomépítő lelkésze volt. Négy testvérbátyjával együtt már korán részt vett a gyülekezeti szolgálatban. Mint diák Klotildilgetre, az ifjúsági konferenciákra is eljutott. Az egyik ilyen alkalmon tért meg, és ekkor mondta először Isten hívására, hogy „Igen, Atyám!” Ez a válasz további életében – öröm vagy szomorúság idején – még sokszor elhangzott.

A gimnáziumi érettségi után 1944 szeptemberében Sopronban kezdte el teológiai tanulmányait. Isten hívására akkor tette ezt, amikor már hazánkban is dúlt a háború: egy testvérünk már elesett a Kárpátokban, a másik megsebesült, a lelkészi pálya „kilátásai” pedig nagyon kétségesek voltak. S jött az utolsó hónapokban a családtól való elszakadás, a bombázások átélése. A fiatal teológusnak mindezt Isten-től kellett elfogadnia: „Igen, Atyám!”

1948. október 3-án Kápi Béla püspök a szekszárdi templomban lelkészé avatta Jeremiás próféta szavaival: „Az Úr választott és rendelt téged... Igémet adom szádba, beszélj...” S a liturgikus rend szerinti szokások kérdésre Németh István válasza ez volt: „Igen, Atyám, vállalom!” Először Körmenden, majd 1949. július 16-ától Szekszárdon volt segédlelkész. 1951 őszén a közel hetvenéves lelkész apa nyugdíjba vonult. A gyülekezet egyhangúlag Németh Istvánt választotta utódjául. December 9-én tartott beiktatásán Isten előtt ismét válasznak kellett: „Igen, Atyám!”

Ez az időszak hazánkban az elnyomás, a megfélemlítés időszaka volt; lelkész, gyülekezeti szolgálatot vállalni csak hitből lehetett. De hála az Úrnak, egyben az ébredés időszaka is volt! Évek óta tapasztalható volt, hogy mind a felnőttek, mind az ifjúság körében megnőtt az ige utáni vágy. És a fiatal lelkész – evangélizációs igehirdetési adottságával – különösen az ifjúságot vonzotta. Az '50-es, sőt a '60-as évek-

ben is számottevő csoport vette körül minden külső befolyásolás ellenére. Az ökumenikus imahetekken végzett szolgálatai a más felekezetekhez tartozó hívek számára is áldást jelentettek.

Németh István székfűzői munkássága közismert volt. Nemcsak egyházi, hanem világi lapokban, folyóiratokban is jelentek meg írásai. Ezzel szolgált a nem hívőknek is.

A szorítás erősödött az egyház körül; sokan elmaradtak a gyülekezetből, az ifjúság létszáma is csökkent. Fájdalmas volt ez a lelkész számára, de elfogadta az Úrtól ezt a próbatételt. A megmaradt hűséges kevesek az örömet és a gyülekezet továbbélését jelentették.

1974 szomorú, súlyos próbával terhelt év volt a lelkész életében. Felesége súlyos betegsége, majd halála eleinte szinte elfogadhatatlannak tűnt a számára. Mi, akik körülötte voltunk, tapasztaltuk, hogy a betegágynál és a szolgálatok végzése során végül elfogadta Isten akaratát. Nagyon kedves éneke szerint: „Igen, Atyám... Kezdd megáld mosolyt, borút vagy könnyet...” (ÉÉ 356,1) Betegséggel küzdött ő maga is. 1987-ben nyugdíjba ment, de a továbbiakban is besegített a fiatal lelkészeknek. Az énekel együtt vallotta: „Igen, Atyám, az évek úgy sietnek... Te társ kapud megfáradt gyermekednek, / A boldog óra ha elérkezett.” (ÉÉ 356,4)

2003 februárjában súlyos betegség támadta meg. Az eszméletlenség utáni felébredéskor szomorúan tapasztalta, hogy nem tud beszélni. Ő, aki hivatása szerint évtizedeken keresztül hirdette Isten igéjét, a feltámadás evangéliumát, most a némák sorsára jutott. Két évig tartott ez az állapot. Szájmozgásából, leírt mondataiból, megnyugodott arcából tudtuk, hogy felkészült az életből való eltávozásra.

Halála előtt néhány nappal látogattam meg a kórházban. Derűs volt az arca, amikor a múltól beszéltem neki, de fáradt szemében már látszott az „eltávozás” közeledte. Mintha azt mondta volna: „Megyek, amerre utam kijelölted. / Úgy hív, úgy vár a szent, atyai ház. / Igen, Atyám, mert így kedves előttem. / A lelkem békén, csendben rád vigyáz.” (ÉÉ 356,5)

Március 14-én a szekszárdi templomban tartott gyászistentiszteleten Sefcsik Zoltán igehirdetésével, Krähling Dániel esperes liturgiai szolgálatával és Németh Pál mohácsi lelkész személyes hangvételű imádságával vettünk búcsút tőle.

■ DR. NÉMETH PÁL

Százötven éve hunyt el Mária Dorottya

► **Isten ajándéka – ezt jelenti a Dorothea név. És valóban: Isten drága ajándéka volt a magyarság és az evangélikusok számára Maria Dorothea, azaz Mária Dorottya főhercegnő, József nádor harmadik felesége, akiben a budavári gyülekezet alapítóját tiszteli. A württembergi főhercegnő, aki Magyarországot második hazájának vallotta, és a pest-budai evangélikusokat szíve minden melegével szerette és támogatta, százötven évvel ezelőtt halt meg. Emlékét nem „csak” az évfordulón őrzi Budavár gyülekezete – köztünk van a hétköznapokban is: portréja a lelkészi hivatalban, emléktáblája a templom falán. Élete, példája, hite, megragadó személyisége előttünk ragyog, tovább él. De azért nagyon jó megállni egy-egy jeles dátumnál, és hálát adni mindazért, amit Isten rajta keresztül adott. Ezt tettük április 9-én, szombaton Budavárbán, mint egy nagy család...**

A nap Herzog Csaba áhítatával kezdődött a gyülekezet kápolnájában. A lelkész Ef 5,20 alapján buzdított a hálaadásra. Hangsúlyozta: Mária Dorottya adományozó nagylelkűsége és imádságos hite arra indít minket, hogy feltekintsünk a nagybetűs Adományozóra, Urunkra, akitől minden jó származik. Köszönünk ma azért hangzik, mert a mag szárbá szökkent, és 2005-ben is hangzik az ének, az imádság Buda várában.

A délelőtti első részében két előadás hangzott el. Dr. Gerhard Hausmann dékán Bauhofer György (udvari prédikátor, a főhercegnő bizalmasa, a budavári gyülekezet első lelkésze) naplófeljegyzéseinek tükrében idézte fel a nádorné alakját. Elmondta, hogy a lelkész és a nádorné számtalan személyes találkozásánál Isten országának az építéséről beszélt, nemkülönben a protestáns egyház jelenéről és jövőjéről, valamint exegetikai, dogmatikai kérdésekről. Együtt olvasták a Bibliát, és nagyon sokat imádkoztak – térden állva Isten színe előtt. „Bauhofer György személye volt a főhercegnő számára az egyetlen elfogadható választás” akkor, amikor önálló gyülekezet létrehozására került sor Mária Dorottya jóvoltából.

Dr. Fabiny Tibor nyugalmazott egyháztörténelem-professzor az özvegy nádorné utolsó éveiről szólt. Kutatásai eredményeként újabb adalékokkal egészítette ki mindazt, amit Mária Dorottya életének utolsó szakaszáról és haláláról tudhatunk. Mint elmondta, az 1847 és 1855 közötti időszak sok bánatot, vesztéseket hozott a mindig jót tevő nádornéknak. Elvesztette férjét, József nádort, s az udvar arra kényszerítette őt, hogy elhagyja a szeretett Magyarországot. Augarten, a császárváros egyik negyede lett élete utolsó éveinek színhelye. Gyülekezetétől, három kiskorú gyermekétől, evangélikus hite gyakorlásától, lutheri Bibliájától is megfosztották. Krisztusban való erős hitét azonban senki és semmi nem vehette el tőle – fejtette ki az előadó. Csak néhányszor, inkognitóban tudott

„hazalátogatni”, de Isten akarata szerint végül is itt, Budán érte a halál, és végső nyughelye is Buda vára lett. Életében emberi erők elszakították innen egy időre, de holtában ily módon is hazatalált... Hiszen az isteni végzést emberi akarat keresztül nem húzhatja. A halálesetről és a temetéséről a korabeli magyar és német lapok is beszámoltak – ezekből is

Habsburg Mihály, Mária Dorottya dédunokája a családtagok nevében szolt

átnyújtott egy csokorra való Fabiny Tibor. Életében ezek szerették, halálában ezek gyászolták, Pest-Buda hálás evangélikusai pedig Isten iránti hálaadással köszönik meg e nagy formátumú, másokért élő személyiséget – zárta gondolatait a professzor.

Hangulatos fűvös toronyzene készítette megállásra a tavaszi napsütésben a Bécsi kapu tér járókelőit, turistáit, így hívogatta a templomi hálaadó istentiszteletre. D. Szék Imre elnök-püspök hirdette az ígét Fil 2,14–15 alapján; személyes hangon szólva felidézte, hogy mint budavári pásztor Mária Dorottya arcképe fogadta őt a lelkészi hivatalban. Kereszt, fájdalom, keserűség is osztályrészeül ju-

tott a főhercegnőnek élete ötvenöt éve alatt – folytatta a püspök. Vajon mi lehet a nádorné életének titka? Először is Isten kegyelme, amely megszólította és vezette. Továbbá az ige ismerete és a belőle való napi táplálkozás, amely hitét erősítette, és hitének gyümölcsét érlelte. Őt köszönjük meg most Istennek, Mária Dorottya, aki „ragyogott, mint csillagok a világban”, s emlékeztessen minket az ő ragyogása a csillagok alkotójára – fejezte be igehirdetését a püspök.

Habsburg Mihály, Mária Dorottya dédunokája a családtagok nevében szolt; a gyengéd feleséget, a türelmes, odaadó anyát, a magyar hazát haláláig szerető és a szegényeket fáradhatatlanul segítő asszonyt idézte meg szavaiban. Kifejtette, hogy Mária Dorottya igazi női eszménykép, akitől tanulni lehet, és példáját fel kell mutatni, illetve követni kell ebben a században is, amely szűkölködik a hiteles női ideálokban. Habsburg

Mihály szerinte azt, hogy a család ma is olyan egységes és összetartó, Mária Dorottyanak köszönhetik.

A Magyar Nemzeti Galéria egy kevesek által ismert helyiségében, a nádori kriptában méltó megemlékezéssel ért véget a nap. A Budavári Evangélikus Egyházközség elnöksége, a Palatinus-ág, valamint Nagy Gábor Tamás I. kerületi (nem mellékesen evangélikus) polgármester helyezte el a hála koszorúit a nádorné hófehér márvány síremlékén. A hívűs, boltozatos falak között ki-ki csendes imádságban is elmondhatta, ami a szívében megfogalmazódott – köszönetet Isten ajándékaiért.

■ KÓHÁTI DOROTTYA

ISTENTISZTELETI REND / 2005. április 17.

Húsvét ünnepe után 3. vasárnap (Jubiláta). Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Pt 2,11–20. Alapige: Mt 18,11–14. Énekek: 364., 48.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) D. Szék Imre; du. 6. dr. Széchy Béla; II., Húsvétölgyi út 193., Félé de. 10. (úrv.) Madocsi Miklós; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (összegyülekezés napja, úrv.) Solymár Mónika; du. 4. (vecsernye) Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (ifjúsági) Gáncs Péter; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidélus András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. (úrv.) Smidélus András; Kerepesi út 69. de. 8. Johann Gyula; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Gerlai Pál; de. 11. (úrv.) Gerlai Pál; du. 6. (vespera) Missura Tibor; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. Missura Tibor; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség) du. 6. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Horváth-Hegyí Olivér; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Zsugyel Kornél; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Tóth-Szöllős Mihály; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kende György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Johann Gyula; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Johann Gyula; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom) de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11. de. 10. Börönte Mária; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Marschalkó Gyula; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. 9. (konfirmáció) Kósa László; Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Wiszkidenszky András; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Wiszkidenszky András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Tóth Attila; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom) de. 8. Balogh Melinda; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyas; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Budakeszi (ref. templom) de. fél 9. Zsugyel Kornél.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Ki emlékszik Ruttkay Miklián Gézára?

Száz évvel ezelőtt született Ruttkay Miklián Géza, aki csaknem harmincegy évig volt a gyóni gyülekezet lelkésze. Egy ilyen hosszú szolgálati idő mindenképpen jeleket hagy a közösségen. Akkor, amikor felvetődött annak gondolata, hogy emlékezzünk meg az évforduló kapcsán róla, kiderült, hogy a gyülekezet tagjainak életében fontos, olykor sorsfordító volt a vele való találkozás.

Az ünnepségre eljöttek a családtagok is. Négy gyermeke és unokáinak egész sora szolgálóként – lelkészként, aktív gyülekezeti tagként – él az egyházban. Érdekesen kapcsolódott visszatekintésük a gyóniai emlékezéséhez. Kovács Erzsébet presbiter Ruttkay Miklián Géza lelkészsége idején gyermekbiblikort vezetett. Megható múltidézésében elmondta, hogy szinte családtagként élt

akkor a gyülekezetben. Balázs Mihály egyetemi tanár, aki nemzetközileg elismert tudósa a korai magyar reformációnak, arról szólt, hogy számára Ruttkay Miklián Géza nem csupán lelki értelemben volt meghatározó, hanem pályaválasztásában is szerepet játszott az, amit tőle kapott gyermekkorában. Rapcsák Jánosné vidám emlékeket elevenített fel; végül pedig Bendze Imréné, a lelkész legidősebb lánya mondott meghatározó köszönő szavakat.

A gyülekezet tagjai egy kis kiállítást rendeztek tárgyi emlékekből erre az alkalomra.

A gyóni gyülekezet megállt egy pillanatra; régi lelkészeire és – személyes találkozások útján – egy kicsit akkori önmagára is emlékezett.

Mondhatná valaki: nem az a kérdés, hogy ki emlékszik Ruttkay Miklián Gézára, hanem az, hogy ki hogyan emlékszik Ruttkay Miklián Gézára. Az emlékezés azonban nem szeretett volna kiértekeléssé válni. A kérdés ugyanis még csak nem is az, hogy ki hogyan emlékszik Ruttkay Miklián Gézára, hanem az, hogy az Úr Isten hogyan emlékszik Ruttkay Miklián Gézára...

■ KOCZOR TAMÁS

Virtuális kirakatépítés I.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Babics Csaba és Bogdányi Gábor

időpontok és a helyszínek pusztá közlése. Nem árt bemutatni azt sem, hogy a közelmúltban megrendezett eseményeinken mi történt; hogy azok, akik ezekre az alkalmakra betértek, elégedettek voltak-e, és hogy milyen kínálatból válogathattak.

A harmadik, számomra fontosnak tűnő témakör pedig az, amiről küldetésünk szól: hirdetni az evangéliumot. Lel-

► **Úgy vélem, a cím magyarázatra szorul. A benne szereplő fogalom új, épp az imént találtam ki. A két szót egyenként mindenki értheti, de hogyan kerülnek egymás mellé? Nos, azt gondolom, hogy a gyülekezeti honlapok, amelyek szerkesztéséről rövid áttekintést próbálok nyújtani: kirakatok. Az egyes gyülekezetek kirakatai a virtuális térben, amelyek előtt a gyanútlan járókelő megáll, végignézi kínálatát, majd vagy betér üzletünkbe, vagy továbbsétál...**

A fenti, szokatlan magyarázat után gyorsan rá is térek arra, hogy mit gondolok a kirakatba kitett kínálatról. Írásom következő, második részében foglalkozom majd azzal, hogy milyen eszközök állnak a rendelkezésünkre a kirakat elkészítéséhez, illetve ízléses, „vevőcsalagató” berendezéséhez.

A közelmúltban hirdett eredményt az Internet Munkacsoport egy olyan vetélkedőben, amelyben a már létező „kirakatok”, vagyis az eddig elkészült gyülekezeti honlapok versengtek egymással. A zsűri a döntés előtt megvizsgálta a honlapok tartalmát, megjelenését, technikai kivitelezését. A tartalomra lehetett a legtöbb pontot kapni – talán mert ez a legfontosabb szempont; a kirakatba ugyanis olyan „terméket” kell kitenünk, amely a legjobb illeszkedik a profilunkba.

Mielőtt tehát elkezdenénk kirakatot – gyülekezeti honlapot – készíteni, nézzük át, mi az, amit kínálni tudunk, s amit kínálni szeretnénk. Egyszerűbben: milyen tartalmat szánunk a gyülekezeti honlapnak, minek kell azon feltételül megjelennie? Három témakört mindenképpen fontosnak tartok: a gyülekezet történetének bemutatását, az aktuális gyülekezeti alkalmak ismertetését és az egyház egyetemes küldetéséből adódóan az evangélium hirdetését. Ez utóbbi minősége immár kétezer esztendeje állandó, mégis a mai „vásárlót” kell vele megcéloznunk. E témakörök bemutatására tehát meg kell találni a megfelelő formát.

Legkönnyebben talán a történeti részt lehet indokolni. Kirakatunkat egyaránt szánjuk gyülekezetünk tagjainak és azoknak, akik csak érdeklődnek

íránkunk. Éppen ezért fontos lehet, hogy a látogató tudja, hogy kik vagyunk, hogyan jutottak el eleink ideig; hogy mi az, és kik azok, amire és akikre büszkék vagyunk; hogy milyen múlt-

beli események játszottak szerepet mai identitástudatunk kialakulásában. Egyházunkban léteznek régi, nagy hagyományokat ápoló gyülekezetek csakúgy, mint a közelmúltban megszilárdult közösségek erős vagy éppen most kialakuló hagyományokkal – ugyanazon hitvallás mentén.

Gyakran előfordul, hogy valaki csak azért áll meg kirakatunk előtt, mert kíváncsi arra, hogy mikor tartunk nyitva, mikor fogadjuk a „vevőket”, vagyis hogy milyen alkalmaink vannak. De kérem, senki ne egyszerűsítse le ezt az istentiszteleti vagy az egyéb, gyülekezeti alkalmaink időpontjának megadására, mert – elismerve ennek fontosságát – ne feledjük: „vevőcsalagató” kirakatot kívánunk berendezni! Nem elég tehát az

ki útmutatást, segítséget nyújtani azoknak, akiknek erre szükségük van: akár naponta frissülő választékot nyújtani igehirdetésekből, mélyebb gondolatokból. Ebből a betérő láthatja, hogy a mi „üzletünk” tulajdonosa nem csak egy átlagos „kereskedő”, hanem ő a legjobb a „piacon”.

A fentiekben kívül a választék bővíthető. A témákat kibonthatjuk, honlapunkon sok más, a gyülekezet életében jelentős szerepet betöltő területet is bemutatunk. Kirakatunkat dekorálhatjuk elegánsan, gazdagon vagy puritán módon a tartalomra helyezve a hangsúlyt. Hogy erre milyen technikai lehetőségeink vannak, arra két hét múlva, a következő részben térek ki.

■ – ERDELYIK –

FOTO: TPK

Az első számítógépes tanfolyamra került sor április ötödikén az Országos Egyházi Iroda újonnan berendezett informatikai oktatóterében. A korábban lapunkban is meghirdetett kurzusokon lelkészek és munkatársaik számára kínál képzéseket az Internet Munkacsoport: a tavasszal induló tanfolyamok a számítógéphasználati alapképzéstől kezdve a szövegszerkesztésen és az internetezéssel át a gyülekezeti adminisztrációig és a honlapkészítésig terjedő ismereteket foglalják át.

Ősszel még tovább bővül majd az oktatási kínálat. A nyilvános tanfolyamokon kívül ebben a teremben lesznek megtartva az Országos Egyházi Iroda dolgozói részére szervezendő számítógépes képzések is.

Képeinken Bogdányi Gábor, az Internet Munkacsoport vezetője és Csüllög Péter, az országos iroda rendszergazdája avatja be a számítástechnika rejtelmeibe a tanfolyam hallgatóit.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Végre-valahára

Újraolvasom az Adorjáni püspökkel folytatott beszélgetést és most Fabiny Tamás hozzászólását (Evangelikus Élet, április 3-i szám). A kolozsvári püspöknek megköszönöm – a MEE részéről elhallgatott és viszonzatlan – jó ajánlatát, és Fabinyinak a lelkiismeret felrészására tett kísérletét. Szeretném négy pontban tovább fűzni a gondolatait.

1. Innen úgy látjuk, hogy a MEE túlságosan csak saját magával van elfoglalva. Többszöri kísérleteink a felénk való nyitásra is – eddig süket fülekre találtak. Sőt: egyházvezetők itt jártukkor – szinte tüntetőleg – föl sem vették velünk a kapcsolatot. Néhány kinyújtott kéz már visszautasításra talált...

2. Mi persze nem Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház, hanem csak a fél Európában szétszóródott, magyar nyelvű diaszpóragyülekezetek vagyunk. Amelyeknek jogilag szinte sehohol nincsen státusuk. Most halljuk – természetesen kerülő úton –, hogy külföldi egyházak tárgyalni akarnak a hazaiakkal; persze megint csak rólunk, nélkülünk!

3. Megalapítása óta figyeljük a METT egy helyben topogását. Meglepetésszerű, esetleges meghívások, rutinná lett „konferenciázások” évenként egyszer, témák terétre kerülése, amelyek legfeljebb a szervezőket érdeklik, hogy azután – eddig legálábbis – ne történjék semmi. A Fabiny által felvetett tucatszámú jó ötlet és javaslat lényegesen hozzájárulhatna ennek a szervezetnek „mindinkább tartalommal” való megtöltéséhez.

4. Újra bebizonyosodik, hogy szekértolók vagyunk? Dicsérik vagy szidjuk, hogy a Danone meg a VW, a Mercedes vagy a Bosch, a Siemens vagy a General Motors stb. már évtizedek óta „légiesíti” az országhatárokat, s élvezi ennek minden dicséretét vagy szidható előnyét; az EU régiókra építő politikája szinte tálcán kínálja a nyitási lehetőségeket, azok közöttben a mi hazai egyházaink önmagukat ápolják, a nyugati egyházak pedig – minden EU-alapokmánnal ellentétben! – kihasználják diaszpóráinkat (anyagilag is!), vagy az integráció álszent örve alatt szeretnék elnyelni, illetve kizsuztálni hagyni. Már megint az egyházaink kullognak hátul?

Feltámadás ünnepén az E. Carpentier asszony vezetésével tartott ökumenikus istentiszteletet láttam a tévében, Strasburgból. Ami ott magától értetődő és természetes volt: nyelvek, felekezetek, liturgiák, igehirdetések, imádságok sokfélesége és mégis harmonikus egysége (!), az nálunk – sóhajtottam – sokaknak még álomnak is merész lenne!

Remélni szeretném, hogy Fabiny Tamás jó javaslatai nem kerülnek Adorjáni püspök ajánlata mellé, visszhang nélkül, az iktatókba!

GÉMES ISTVÁN (Stuttgart)

Tavaszköszöntő kirándulás

A szombathelyi gyülekezetben már tradíciónak mondható, hogy azok számára, akik az adott esztendőben vagy a megelőző években konfirmáltak, csendeshétvégét szervezünk. Az idén április első hétvégéjét töltöttük együtt Balatonszárszón, az új evangélikus üdülőben.

A csapat pénteken délután indult útnak Szombathelyről. Hosszú és fárasztó vonatkozás után, de mégis derűsen érkezünk meg a szálláshelyre. A szép és kényelmes szobák elfoglalása, illetve a közös vacsora után a csapat köszöntése következett. Az este folyamán lehetőség nyílt az *Élet háza* című film megtekintésére, az áhítat után pedig mindenki nyugovóra tért, hogy erőt gyűjtsön a következő naphoz.

A szombati nap délelőttjén az előző este megtekintett filmről beszélgettünk Gregeren Labossa György szombathelyi lelkész vezetésével. A ma fiatalságának a problémáit, nehézségeit, a mindennapok aktualitását hozta felszínre a történet. Az apa-fiú kapcsolat, az emberi kötelek, a család, az élet mulandósága áll a film középpontjában. Egy apa, akit testileg lassanként leépít a rák, de nem adja fel. Próbál valami maradandót hagyni az utókorra: egy családi házat kezd építeni a fiának, megpróbálja rendbe hozni az elpocsékolott éveit alatt tönkrement kapcsolatait – s mindez sikerül is neki. Ahogy leépül egy test, úgy felépül egy ház, és újra felépülnek az emberi lelkek, rendeződnek a kapcsolatok. Talán röviden egy bibliai idézettel tudnám összefoglalni a film lényegét: „*Tedd meg mindazt, ami a kezéd ügyébe esik, és amihez erőd van, mert nem lesz cselekvés, gondolkodás, ismeret és bölcsesség a holtak hazájában, ahová menned kell!*” (Préd 9,10)

A tartalmas és tanulságos hozzászólások után játék következett, kicsit megmozgatta az elménk után a végtagjainkat is. A finom ebéd után a jó idő adta lehetőségeket kihasználva sétáltunk, és ellátogattunk a József Attila-emlékházhoz is. A szombat este a közös játékról, éneklésről, táncról, beszélgetésekről szólt.

A hétvégét vasárnap ifjúsági istentisztelettel zártuk, melyen Hasza Mónika teológus hirdette az Úr igéjét. Utólag is az ifjúság köszönetét tolmácsolom Móninak a hétvégén végzett munkájáért. Hálánkat szeretnénk kifejezni a Y's Men Klub Savaria tagjainak, és mindazoknak, akik felajánlásukkal és segítő munkájukkal lehetővé tették a 2004-es esztendőben is az adventi vásár megszervezését, és az összebevételt az ifjúsági munka támogatására fordították, nagyban hozzájárulva ahhoz, hogy a fiatalok együtt tölthessék ezt a hétvégét.

PAPP JUDIT (Szombathely)

Béres Egészségtár

A Béres Gyógyszergyár 2004 szeptemberében indította útjára a Béres Egészségtár elnevezésű termékcsaládot. A zömében vitamin-, ásványianyag- és nyomelemtartalmú készítmények elsősorban az egészségmegőrzést és a betegségmegelőzést szolgálják. A tizenegy meglévő készítmény mellé most négy új termék került a polcokra: a változókorban lévő hölgyek számára javasolt *Feminavit*, a vizsgáló diákoknak és a menedzsereknek ajánlott *Guaravit* filmtabletta, a diétázók számára javasolt *Fittforma* és a beszédes nevű *Szépségvitamin*.

A *Feminavit* nappali és éjszakai filmtabletta olyan étrend-kiegészítő készítmény, amely hatóanyagai révén hozzájárul a változókorban lévő hölgyek egész napos vitalitásához, illetve a nyugodt és pihentető alváshoz. A *Guaravit* filmtabletta guarana- és ginszeng-

kivonatot, antioxidánsokat, kolint és aminosavakat tartalmazó komplex készítmény. Hatóanyagai élénkítő hatásuknak köszönhetően elősegítik a szervezet életerejének megtartását és a koncentrációképesség fenntartását. Fogyasztása elsősorban azoknak ajánlott, akik fokozott szellemi munkát végeznek. A *Fittforma* hatóanyagai fokozzák a testtömegcsökkentő étrend hatékonyságát. A készítmény összetevői (Garcinia cambogia kivonat, zöld tea kivonat, króm, L-karnitin és B₃-vitamin) jelentős szerepet játszanak a szervezet energiaellátó rendszerében, a zsírok és a szénhidrátok anyagcseréjében. A *Szépségvitamin kapszula* ásványi anyagokat, nyomelemeket, vitaminokat és aminosavakat tartalmazó komplex étrend-kiegészítő készítmény. Hatóanyagai hozzájárulnak a haj, a kö-

röm és a bőr egészséges szerkezetének megőrzéséhez.

A Béres Egészségtár termékeit a legújabb tudományos ismereteknek, a hazai táplálkozási szokásoknak és a hivatalos magyarországi ajánlásoknak megfelelően a Béres Rt. kutatói fejlesztették ki. A termékek gyógyszerári körülmények között készülnek a részvénytársaság szolnoki üzemében. Bár a törvényi előírások nem kötelezik erre, a Béres Rt. önként vállalta, hogy a forgalomba hozatal előtt véleményeztetni készítményeit és azok csomagolását az Országos Élelmiszerbiztonsági és Táplálkozástudományi Intézzel (OÉTI), és betartja annak ajánlásait. Ennek köszönhetően a termékcsalád összes készítményének csomagolásán szerepel az „OÉTI által bevizsgált és szakvéleménnyel ellátott termék” felirat.

A 2005. évi gyülekezeti számítógépes pályázat nyertesei

- Baja: használt számítógép (várólista)
- Bakonycsernye: kivetítő
- Budaörs: kivetítő
- Cegléd: használt számítógép (várólista)
- Dunaújváros: kivetítő
- Galaguta: használt számítógép (várólista)
- Gyöngyös: hordozható számítógép
- Kecskemét: kivetítő
- Kölesd: asztali számítógép + multifunkciós nyomtató
- Mende: használt számítógép (várólista)
- Mezöberény I.: kivetítő
- Nemescső: kivetítő
- Óbuda: asztali számítógép + multifunkciós nyomtató
- Pécs: kivetítő
- Pestlőrinc: kivetítő
- Rákospalota: kivetítő
- Répcelak: kivetítő
- Sárszentlőrinc: asztali számítógép + multifunkciós nyomtató
- Szákszend: használt konfiguráció (2002. évi pályázat)
- Szekszárd: kivetítő
- Szügy: kivetítő + hordozható számítógép
- Tata: multifunkciós nyomtató
- Vönöck: asztali számítógép + multifunkciós nyomtató

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Szeretettel hívunk mindenkit a **szolnoki evangélikus templomban** (Szolnok, Verseghy park 7.) április 17-én 16 órakor tartandó ünnepi istentiszteletünkre, melynek keretében Koczor Tamás esperes hivatalába iktatja a gyülekezet választott lelkészét, Győri Péter Benjámin. Igét hirdeti D. Szabik Imre elnök-püspök.

Ökumené és az Ágostai hitvallás – 475 éves a Confessio Augustana címmel dr. Csepregi Zoltán és dr. Kránitz Mihály tart előadást a **Deák téri Evangélikus Szabadegyetem** április 20-án 18 órai kezdettel a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezetének dísztermében (Budapest V., Deák tér 4.). Az előadást dr. Reuss András egyetemi tanár vezeti fel. Honlap: szabadegyetem.lutheran.hu.

Házasság gondozó hetet szervez a Bibliai Házasság gondozó Szolgálat július 18. és 24. között Piliscsabán, a Béthel Missziói Otthonban. Jelentkezni a következő címen lehet: Bibliai Házasság gondozó Szolgálat, 2042 Budaörs 2, Pf. 19, illetve e-mailben: palhegyi@enter.net.hu. A helyeket a jelentkezés sorrendjében töltjük fel. Részletes tájékoztatást májusban küldünk az érdeklődőknek a programról és a költségekről.

Orgonazene. Április 24-én, vasárnap 18 órakor a Deák téri evangélikus templomban Németh Csaba orgonaművész játszik. Műsorán Johann Ludwig Krebs, Dietrich Buxtehude, Johann Sebastian Bach és Marcel Dupré művei szerepelnek.

Felkészülés & felrészítés – Alpha konferencia. Időpont: április 23. Helyszín: 7621 Pécs, Dischka Gy. u. 6. Jelentkezési határidő: április 18. Jelentkezés az Alpha irodában (1111 Budafoki út 34/b., e-mail: alphakia@axelero.hu, tel.: 1/279-0762 vagy 20/824-7633, www.alphakurzus.hu).

HALÁLOZÁS

Szász Erzsébet nyugalmazott matematikatanár 85 éves korában elhunyt (Bp., Hernád utca 6.). Temetése április 19-én, fél 12-kor lesz a budapesti Új köztemetőben.

Következő

számunk tartalmából:

Dietrich Bonhoeffer szokatlan hazafisága

Evangélikus Élet

Sztehlo Gábor Gyermek- és Ifjúságsegítő Alapítvány (1014 Budapest, Tánácsos M. u. 28.). Alapítványunkat névadónk, Stehlo Gábor hajdani nevelője, munkatársai és tisztelői alapították 1991-ben. Támogatásaink összege 1992 és 2004 között 11,5 millió forint volt, amellyel árva fiatalok otthonteremtését, tanulását segítettük, krízishelyzeteikben támogatást nyújtottunk. Kérjük, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával segítsenek, hogy segíthessünk. Adószámunk: 19663595-1-41. Alapítványunk közhasznú alapítvány.

Értesítjük kedves olvasóinkat, hogy a **Luther-filmről megjelent tanulmányfüzet** az evangélikus könyvesboltban (1085 Bp., Üllői út 24.) 400 Ft-ért kapható. Gyülekezetek, iskolák nagyobb példányszámú rendelését is teljesíteni tudjuk.

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Önél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újjak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Fizessen elő lapunkra!

Evangélikus Élet

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelídséggel tesz! Jak 3,13 (Zsolt 139,23–24; Jn 15,1–8; 1Jn 5,1–4; Zsolt 15) A példabeszédek és a Prédikátor könyvében választ találhatunk erre a kérdésre. Nem véletlen, hogy ezeket a bibliai könyveket a bölcsességirodalom részeként emlegetjük. Ma az információszerzés tölti ki az életünket; az internet használata szinte hozzátartozik a ma emberének mindennapjaihoz. Ez a bölcsesség, amelyről Jakab ír, nem pusztán megszerezhető információ, hanem a gyakorlati élet magatartása. Az igazán bölcs az, aki alázatosan tud élni, azzal az alázattal, amelyet Jézustól lehet tanulni és kapni.

Hétfő

És hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg az angyallal, akik dicsérték az Istent, és ezt mondták: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” Lk 2,13–14 (Zsolt 115,13; Róm 1,18–25; Zsid 10,19–31) Ez a békesség, amelyet Jézus hozott, hit által nyerhető el. Mi is erre a békére vágyunk, de ez sokszor harcot jelent, hiszen az Istennel való béke a sáttánnal való szembezállást is követeli. Ezt a békességet azok az emberek kapják meg, akik megbánják bűneiket, és elfogadják Jézust mint Megváltót. Ma, amikor oly sokan vágnak a békére, a mi felősségünk, hogy imádkozzunk ezért a viláért, és elmondjuk, hogy akkor lesz béke a földön, ha mindenki meghallja ezt az angyali üzenetet.

Kedd

Kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanazt az igyekezetet tanúsítsa mindvégig, amíg a reménység egészen be nem teljesedik. Zsid 6,11 (Zsolt 48,15; 2Kor 5,11–18; Zsid 10,32–39) Ezt a mondatot fordíthatnánk akár így is: „Nem akarjuk, hogy lusták legyetek.” Ki az, aki még nem érezte közülni azt, hogy Istenbe vetett hite megingott; hogy nincs meg már benne az a „tűz”, amely egykor megvolt? Ilyenkor milyen jó, hogy az Ursten küld valakit, vagy az egy igeverest, vagy egy olyan írásra bukkannak, amely által ismét közel kerülhetünk hozzá! Isten azt kívánja tőlünk, hogy haladjunk tovább kitaróan a keskeny úton, amíg megvalósul a keresztyén ember végső reménysége a mennyben.

Szerda

Pál írja: Isten ezt az igazságát most nyilvánvalóvá tette a Krisztusban való hit által minden hívőnek. Róm 3,22 (Ézs 63,1; Jn 8,31–36; Zsid 11,1–7) Vannak emberek, akik egy-egy őszinte pillanatukban irigylik azokat, akik tudnak hinni, bízni Istenben. Az apostol elmondja, hogy Jézus Krisztus mindenkiért adta életét. Ez olyan tette Istennek e világgal, amely most már nem csak a kiválasztottaknak adatik meg; mindenki elnyerheti kegyelemből a bűnbocsánatot és az örök életet. A hit nem sötétbe való ugrást jelent, hanem bizalmat az élő Úrban, aki az én szabadítóm és reménységem.

Csütörtök

Jézus Krisztus mondja: „Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” ApCsel 1,8 (Ézs 61,1; Róm 8,7–11; Zsid 11,8–22) A Jézusról szóló tanuskodáshoz valóban erőre van szükség – nem csupán fizikaira, hanem sokszor lelkiere is. Bátoroság is kell ahhoz, hogy megmerjen szólalni az ember, de átélhetjük a Lélek munkáját, amikor – Jeremiához hasonlóan – nem tudjuk megtenni, hogy ne mondjuk el azt, amit Isten tett az életünkben, hogy az evangélium valóban eljuthasson a föld végső határáig.

Péntek

Ekkor megfordult az Úr, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára, amikor azt mondta neki: „Ma, mielőtt megszólal a kakas, háromszor tagadsz meg engem.” Aztán kiment, és keserves sírásra fakadt. Lk 22,61–62 (Zsolt 30,7–8b; Jn 19,1–7; Zsid 11,23–31) A gyerekeknek szokták mondani, hogy Isten szeme mindent lát. Vagyis azért kell jónak lennie egy gyereknek, hogy Isten ne haragudjon rá. Péter elfelejtette ezt a mondatot, amikor megtagadta az Urat, de Jézus tekintete ráébresztette tetteire. Talán mi is elfelejtjük időnként, hogy számot kell adnunk tetteinkről, szavainkról. A bűn felismerése életünkben együtt jár azzal, hogy sírva fakadunk, mint Péter, de jó emlékeznünk Jézus szavaira: „Baldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.” (Mt 5,4)

Szombat

Tudjátok, hogy ha valaki valami jót tesz, visszakapja az Úrtól. Ef 6,8 (1Móz 1,28; Jel 22,1–5; Zsid 11,32–40) Van egy karkötő, amelyet a – keresztyén – fiatalok szívesen hordanak. Az van rá írva: W. W. J. D.? (What Would Jesus Do?), ami annyit jelent: Mit tenné Jézus? Elgondolkodtat ez a kérdés a mindennapokban. Amit teszek, amit mondok: vajon ezt tenné-e és mondaná-e a helyemben Jézus is? Úgy gondolom, hogy fiataljaink nemcsak divatból viselnek ilyen karkötőt, hanem tényleg őszintén szeretnének úgy élni, ahogyan Jézus élt. Döntéseink meghozatala során, cselekedeteinkben gondoljunk mindig arra: „Mit tenne az én helyemben Jézus?”

■ SÁNDORNÉ POVASZANYECZ GYÖNGYI

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 17-től április 24-ig

VASÁRNAP

10.00 / Duna Tv
Evangélikus istentisztelet
Közvetítés a sajtógömböri gyülekezet (Felvidék) templomából. (60')
10.30 / m2
Evangélikus ifjúsági műsor (5')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház
Vallási híradó (26')
15.00 / Bartók rádió
Jubilate Deo (60')
20.45 / PAX
János-passió. A Lutheránia énekkar és a Magyar Szimfonikus Zenekar előadását Kamp Salamon dirigálja, a Deák téri templom orgonáját Trajtlér Gábor szólaltatja meg. A felvétel nagyszombat napján készült. (106')

HÉTFŐ

8.00 / Spektrum
Földi mennyország. A sorozat legújabb részében a keresztyénység és az iszlám világával ismerkedhetnek meg az érdeklődők. (24' + 24')
11.25 / PAX
Molnár Mária nyomdokain. R riportfilm a Mánuszon szolgáló misszionáriusnő életéről és munkájának ma is látható gyümölcseiről. (ZMC – 25')
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása (30')
15.45 / PAX
Rozetta. Egyházművészeti műsor, 5. rész. (A sorozat következő részei: kedd–szerda 15.20, csütörtök–péntek 15.25.) (ZMC – 25')

KEDD

1.10 / tv2
Film (magyar film). A Mészöly Miklós kisregényéből készült film egy házaspár életének utolsó óráit mutatja be. (81')
20.00 / Duna Tv
Jób lázadása (magyar játékfilm)
A Tisza menti faluban élő zsidó házaspár, Jób és felesége már hét gyermekét eltemette. 1943–44 válságos időszakában Jób örökbe fogad egy keresztyén kisfiút... (96')

SZERDA

12.20 / Duna Tv
Isten kezében (ism.) (26')
15.20 / Spektrum
Apró tippek szülőknél
A műsorban a háromgyermekes édesanya, Antonia Kidman szórakoztató formában hasznos ötletekkel látja el a gyermeknevelés iránt érdeklődőket. Az első részben az életre nevelésről lesz szó. (23')
15.40 / Bartók rádió
Hitélet és történelem. Az ókori Közel-Kelet az Ószövetség tükrében. Beszélgetés dr. Bajusz Ferenc professzorral. (20')
16.45 / mtv
Evangélikus ifjúsági műsor (5')
17.35 / PAX
Isten bárkája (25')

CSÜTÖRTÖK

14.00 / Duna Tv
Élet a Földön
(angol ismeretterjesztő film)
A ma emberét és a tudósokat (meteorológusokat, geológusokat) egyre jobban foglalkoztatja az a kérdés, hogy valóban képesek vagyunk-e hatni az éghajlatra, az éghajlati változásokra, az időjárás-előrejelzésre. (29')
14.05 / Hír Tv
Ketten a korzón (ism.). Rákay Philipp beszélgetős műsora (55')
16.05 / Hír Tv
Családmese (ism.). Borbás Mária új műsorában olyan családokkal ismerteti meg a nézőket, amelyeknek élete példaértékű lehet mások számára is. (55')

PÉNTEK

16.50 / HBO
Vágta (amerikai filmdráma) (141')
12.20 / Duna Tv
Élő egyház. Vallási híradó (ism.) (26')
16.30 / Petőfi rádió
Kerengő. Volt idő, amikor a híreket át kellett rostálni a valóság szűrőjén. Mi a helyzet ma? (30')
16.50 / PAX
Tegnap, ma és mindörökké. Koncertfilm (70')

SZOMBAT

6.03 / Petőfi rádió
A szeretet közösségei. Egy oltárképfestő a Szépiásokról (27')
12.30 / Kossuth rádió
Barangoló. Ezúttal Zrínyi Ilonáról hallhatunk, valamint azt is megtudhatjuk, hogy valóban áruló volt-e a löcsei fehér asszony, Garamszegi Gécy Julianna. (30')
12.10 / Duna Tv
Isten kezében. FamilyFest 2005 (26')
13.35 / Europa, Europa
A Pál utcai fiúk (magyar-amerikai filmdráma). Fábri Zoltán 1969-ben filmesítette meg Molnár Ferenc regényét, olyan nagyszerű színészekkel, mint Törőcsik Mari, Pécsi Sándor vagy Kozák László. (103')

VASÁRNAP

9.25 / m2
Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (25')
10.04 / Kossuth rádió
Istentisztelet közvetítése a vizsolyi református templomból. Igét hirdeti Bölcskei Gusztáv református püspök. (56')
20.00 / Hallmark
Öten a mennyországból (amerikai filmdráma). Amikor a magányos, idősödő férfi életét veszteti egy balesetben, ismeretlen helyen ébred, amely nem más, mint a mennyország. A film azzal a céllal készült, hogy a nézők figyelmét azokra a dolgokra irányítsa, amelyek igazán lényegesek az életben.
21.00 / PAX
Jubál 2004. (ZMC – 60')

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN:
WWW.EVELET.HU

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
ÉvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5518, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvElet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (haf@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antall.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1282; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 2900 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 3380 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratosokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratosokat a meg-előző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.